

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Західноукраїнський національний університет
Факультет фінансів та обліку
Кафедра фінансового менеджменту та страхування

БАЗИЛЯК Ірина Миколаївна

Управління формуванням та використанням
прибутку підприємства
/ Management of the formation and using the
enterprise profit

спеціальність: 072 - Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійна програма - Фінансовий менеджмент

Кваліфікаційна робота

Виконала студентка групи
ФМм-21

І. М. Базиліяк

Науковий керівник:
к.е.н., І. Ф. Стефанів

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту:

"22" грудня 2021 р.

Завідувач кафедри

О. В. Кнейслер

ТЕРНОПІЛЬ - 2021

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Значення та роль прибутку в забезпеченні фінансової діяльності підприємства	6
1.2. Принципи, форми та методи управління прибутком підприємства.....	13
Висновки до розділу 1.....	23
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ.....	24
2.1. Факторний аналіз прибутковості суб'єктів господарювання України.....	24
2.2. Оцінка динаміки доходів ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА».....	33
2.3. Аналіз прибутковості та рентабельності ТОВ «АКОРД- УКРАЇНА».....	40
Висновки до розділу 2.....	47
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРИБУТКОВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	48
3.1. Удосконалення процесів використання прибутку ТОВ «АКОРД- УКРАЇНА».....	48
3.2. Методи оптимізації доходів та витрат підприємства.....	55
Висновки до розділу 3.....	62
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	68
ДОДАТКИ.....	73

АНОТАЦІЯ

Базиліак І. М. Управління формуванням та використанням прибутку підприємства. – Рукопис.

Дослідження на здобуття освітнього ступеня «магістр» спеціальністю фінанси, банківська справа та страхування. – Західноукраїнський національний університет, Тернопіль, 2021.

Досліджено поняття та значення прибутку в сьогочасних умовах господарювання. Розкрито основні види прибутку підприємства. Розглянуто методологічне підґрунтя формування і використання прибутку підприємства. Здійснено оцінку та моніторинг структури та динаміки формування прибутку ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» в сучасних умовах. Запропоновано шляхи збільшення обсягу прибутку та підвищення рентабельності підприємства в сучасних умовах господарювання. Визначено основні напрями управління прибутком підприємства з точки зору підвищення рівня прибутковості.

Ключові слова: прибуток, рентабельність, діяльність, суб'єкт господарювання, підприємство, доходи, витрати.

ANNOTATION

Bazyliak I. M. Management of the formation and use of enterprise profits. – Manuscript.

Research on obtaining a master's degree in finance, banking and insurance. - Western Ukrainian National University, Ternopil, 2021.

The concept and significance of profit in the current economic conditions are studied. The main types of enterprise profit are revealed. The methodological basis for the formation and use of enterprise profits is considered. The structure and dynamics of profit formation of AKORD-UKRAINE LLC in modern conditions were assessed and monitored. Ways to increase the profit and increase the profitability of the enterprise in the current business conditions are proposed. The priority vectors of enterprise profit management from the position of increasing the level of profitability are determined.

Keywords: profit, profitability, activity, business entity, enterprise, income, expenses.

ВСТУП

Актуальність теми. В нестабільних умовах економіки України з'являється необхідність пошуку інструментів, які змогли б активізувати господарську діяльність та забезпечити безперервний розвиток фінансового сектора та підприємств загалом. Серед таких інструментів виділяється прибуток, що виступає основним джерелом акреції власних фінансових ресурсів, потрібних для забезпечення господарської діяльності.

Недосконалість управління формуванням та використанням прибутку, призводить до зниження результативності підприємства та здатності накопичувати державний бюджет. З огляду на це, виникає необхідність у пошуку більш продуктивних механізмів формування та використання прибутку, які включали б щонайбільше застосування виробничого, маркетингового та фіскального потенціалу господарюючих суб'єктів, підвищення їхньої прибутковості та здатності до конкуренції.

Прибуток господарюючих суб'єктів є рушійною силою економіки та джерелом власних фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення фінансово-господарської діяльності. Недоотримання прибутку спонукає підприємства залучати ресурси з зовнішніх джерел, що в майбутньому може спричинити настання фінансової кризи та банкрутства. Зростання прибутку підприємств має важливе значення для соціально-економічного розвитку країни, окремих регіонів, збільшення суспільного багатства і зростання життєвого рівня населення. Отож, ефективне управління прибутком підприємств є значущим питанням для економіки України в сучасних умовах.

Огляд літератури з теми дослідження. Неабиякий вклад у вивченні прибутку як результату фінансово-господарської діяльності підприємства зробили такі вчені: Г. М. Азаренко, С. В. Алексеєнко, П. І. Багрій, О. Г. Біла, В. О. Білик, Г. Л. Вознюк, А. С. Гальчинський, С. І. Дорогунцов, Т. М. Журавель, А. Г. Загородній, М. М. Ільчук, Т. Д. Іщук, Р. М. Михайленко, С. В. Мочерний, В. М. Олексієнко, Г. В. Осовська, В. А. Предборський, Т. С. Смовженко, О. О. Юшкевич та багато інших. Не зважаючи на чималу кількість наукових робіт у

досліджуваній темі, нез'ясованими залишаються питання теперішнього формування прибутку на підприємстві, а також об'єктивування визначальних напрямів вдосконалення його використання. Саме це сформувало актуальність дослідження, окреслило його мету, завдання та причинно-наслідкову логіку відображення результатів дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є окреслення теоретико-методологічних засад, і практичних рекомендацій щодо оптимізації управління формуванням прибутку та розробки пропозиції стосовно підвищення прибутковості підприємства.

Досягнення поставленої мети зумовило необхідність у вирішенні таких **завдань:**

- дослідити суть та роль прибутку, як основного економічного показника господарської діяльності підприємства;
- визначити основи формування та використання прибутку;
- здійснити оцінку прибутковості вітчизняних суб'єктів господарювання;
- проаналізувати динаміку прибутковості ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА»
- охарактеризувати економічний стан ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА»
- розробити модель оптимізації прибутку підприємства.

Об'єкт дослідження – система управління прибутком на підприємстві.

Предмет дослідження – методи формування та використання прибутку підприємства.

Методи дослідження. Методологічну основу роботи склали системний та діалектико-логічний методи наукового пізнання. Сукупність загальнонаукових та спеціальних методів забезпечили когнітивність дослідницького пошуку. Серед них методи: теоретичного дослідження – для визначення трактування прибутку; моделювання – для з'ясування значення прибутку в діяльності підприємства; аналізу – для проведення дослідження фінансового стану підприємства.

Теоретичною основою дослідження є фундаментально закладені основи економічної і фінансової теорії з питань формування та використання прибутку підприємства, окреслених у наукових працях вітчизняних та зарубіжних вчених.

Статистичну і фактологічну основу дослідження становили законодавчі та нормативно-правові акти з питань регулювання діяльності вітчизняних підприємств, аналітичні матеріали Державної служби статистики України, Державної податкової служби України, фінансова та статистична звітність досліджуваного підприємства ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА».

Наукова новизна проведеного дослідження полягає у формуванні практичних положень щодо ефективності управління формуванням та використанням прибутку ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА», які безпосередньо можуть бути використані у господарській діяльності.

Практичне значення отриманих результатів. Окремі положення та результати дослідження можуть бути використані при розробці заходів щодо підвищення прибутковості підприємств, що загалом є запорукою стабільності економіки.

Публікації. Основні положення та результати дослідження обговорювались та отримали позитивний відгук, а також були опубліковані у збірнику наукових тез кафедри фінансового менеджменту та страхування («Напрямки підвищення прибутковості компаній в сучасних умовах»).

Обсяг та структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг роботи становить 72 сторінки. Робота містить 10 таблиць та 21 рисунок, список використаних джерел налічує 61 позицію.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Значення та роль прибутку в забезпеченні фінансової діяльності підприємства

Основною метою функціонування та подальшого розвитку будь-якого господарюючого суб'єкта є отримання позитивного кінцевого фінансового результату (прибутку). Тобто він є одним із найважливіших економічних показників, який систематизує всі результати господарської діяльності та дає комплексну оцінку її ефективності.

Немає єдиного визначення прибутку. Поняття «прибуток» прийнято розглядати з різнобічних точок зору. У сьогочасній науковій літературі дотер не виокремлено остаточно єдиної думки про визначення даного поняття. У табл. 1.1 наведено трактування суті прибутку висунуті окремими науковцями.

Таблиця 1.1

Твердження науковців щодо суті прибутку

Формулювання	Автор
Прибуток – це кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства.	Сучасний фінансово-економічний словник [60, с. 123]
Прибуток становить собою різницю між загальною сумою доходів і витратами на виробництво та реалізацію продукції.	Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. [1, с. 55]
Прибуток – це грошовий вираз основної частини грошових збережень, створених підприємством будь-якої форми власності.	Буряковський В.В. [12, с. 254]
Прибуток – різниця між оптовою ціною підприємства і повною собівартістю продукції.	Багрій П.І., Дорогунцов С.І. [4, с. 437]
Прибуток є одним з узагальнюючих показників діяльності і окремого підприємця, і підприємства, і галузі, і економіки у цілому.	Предборський В.А. [49, с. 152]
Прибуток: 1) є результатом капіталу; 2) винагорода капіталіста за відстрочку особистого споживання власного капіталу, за ризик в очікуванні ефекту від вкладених у виробництво засобів.	Білик В.О. [8, с. 324]

Продовження таблиці 1.1

Прибуток – форма чистого доходу в умовах розвинутих товарногрошових відносин, що виражає вартість додаткового частково необхідного продукту. За своєю величиною прибуток - це різниця між продажною ціною товару і витратами на його виробництво.	Мочерний С.В. [39, с. 163]
Прибуток (eariangs, profit, прибыль) - виражений у грошовій формі чистий дохід підприємства на вкладений капітал, який характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності.	Алексеєнко Л.М., Олексієнко В.М. [2, с. 541]
Прибуток: 1) сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати; 2) перевищення сукупних доходів над сукупними витратами.	Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. [26, с. 144]
Прибуток – різниця між продажною ціною товару або послуги і витратами виробництва. Виражає вартість додаткового і частково необхідного продукту.	Гальчинський А.С. [17, с. 75]
Прибуток – перевищення доходів від продажу товарів та послуг над витратами на виробництво і продаж цих товарів; один із найважливіших показників фінансових результатів господарської діяльності підприємства, підприємця. Прибуток обчислюється як різниця між виручкою від реалізації продукту господарської діяльності та сумою витрат факторів виробництва на цю діяльність у грошовому вираженні.	Осовська Г.В., Юшкевич О.О. [44, с. 55]
Прибуток визначається зменшенням суми скоригованого валового доходу звітного періоду на суму валових витрат платника податку і суму амортизаційних відрахувань	Ільчук М.М., Іщенко Т.Д. [30, с. 102]
Прибуток – позитивний фінансовий результат господарської діяльності підприємства, характеризує ефективність виробництва і зрештою свідчить про рівень і якість виробленої продукції, рівень собівартості.	Біла О.Г. [7, с. 80]
Прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [41]

Отже, прибуток є різницею доходів та витрат. З економічної точки зору прибуток – це різниця між грошовими надходженнями та грошовими витратами. З господарської точки зору – це відмінність між майновим станом підприємства на початок та на кінець звітного періоду.

Вивчаючи суть прибутку доречно зокрема відзначити такі його особливості:

1) не вся діяльність підприємства буває зорієнтована на одержання

прибутку;

2) категорія прибутку переплітається з категорією капіталу, який є чи не найважливішим фактором виробництва і в безпосередній формі характеризує ціну діючого капіталу;

3) прибуток –є результатом вмілої реалізації бізнесу;

4) прибуток є показником залишку віднімання доходів від витрат;

5) прибуток включає такі основні показники, такі як інвестований капітал, понесені витрати, отриманий дохід, порядок податкового регулювання.

Прибуток виконує чималий ряд функцій. Схематично функції прибутку висвітлено на рис. 1.1.

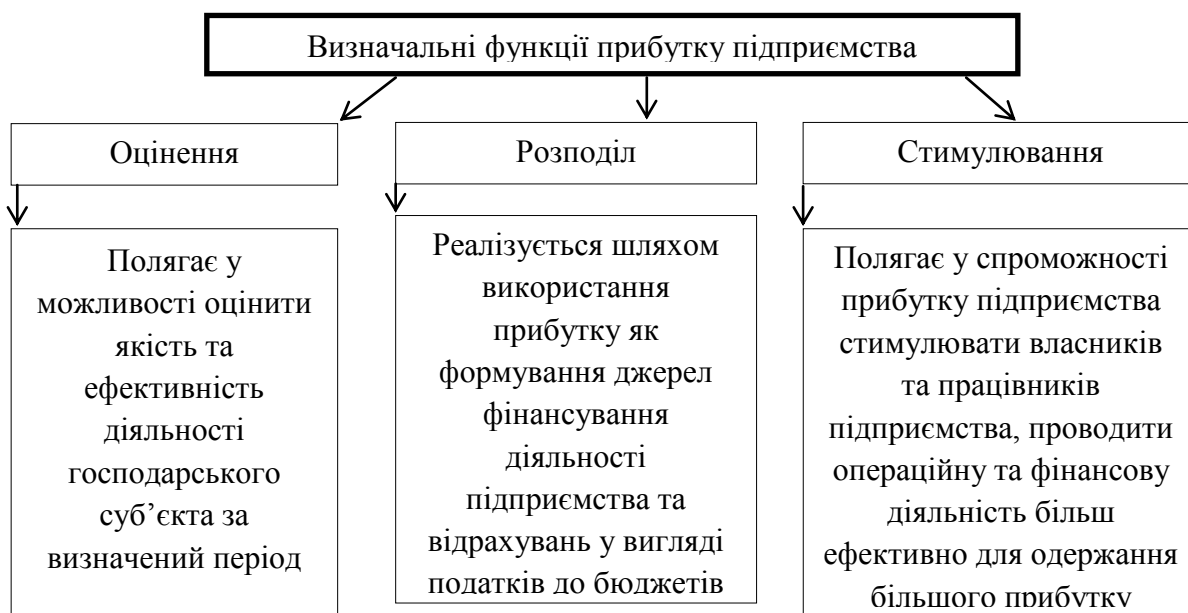

Рис. 1.1. Основні функції прибутку підприємства**Складено автором самостійно.

Фінансовий результат діяльності підприємства формується в кінці звітного періоду та являє собою таку систему доходів і прибутків, що включає:

- ❖ чистий дохід, а саме виручка від реалізації товарів, робіт чи послуг;
- ❖ валовий прибуток (збиток);
- ❖ фінансовий результат від основної діяльності, а також від інших видів діяльності, за мінусом інвестиційних;
- ❖ прибуток або збиток від звичайної діяльності до оподаткування;
- ❖ прибуток чи збиток від звичайної діяльності;

- ❖ прибуток від іншої діяльності [31, с.138].

Основі значення прибутку підприємства схематично зображено на рис. 1.2.

Рис. 1.2. Значення прибутку підприємства*

*Складено автором самостійно.

Прибуток займає одне головних місць в системі вартісних інструментів управління економікою, оскільки вони так чи інакше пов'язані з ним. Доречно визнати, що прибуток є одним з основних об'єктів управління. Тому є потреба розглянути види прибутку. Пропонуємо переглянути класифікацію видів прибутку, яку представляють Л. О. Коваленко та Л. М. Ремньова (рис. 1.3).

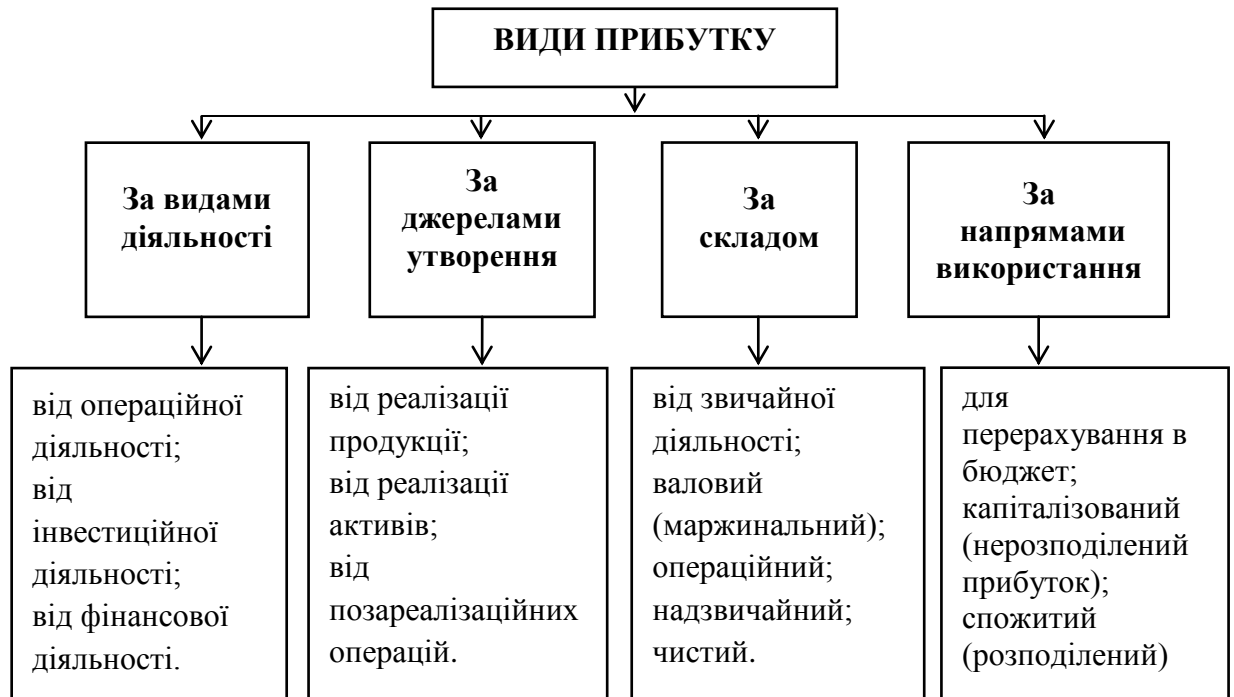

Рис. 1.3. Класифікація видів прибутку [51, с.200].

Достатньо розгалужено класифікацію видів прибутку подано у фінансово-економічному словнику А. Г. Загороднього та Г. Л. Вознюка. Науковцями розглядається доволі широка класифікація за такими ознаками:

- 1) за джерелами формування та складом елементів, що його формують; за часом формування та регулярністю;
- 2) напрямками використання; за значенням підсумкового результату; за характером оподаткування;
- 3) окремо виділяють види за класифікаційними ознаками – біржовий, балансовий, втрачений та інші[26, с. 452].

А відтак, прибуток – це позитивний результат віднімання отриманих доходів від понесених витрат. Своїм функціональним призначенням прибуток забезпечує стабільну діяльність підприємства та його розвиток.

У ринковій економіці прибуток організації є найважливішим показником її діяльності. Прибутковість дозволяє не лише утримувати і розвивати виробничу діяльність, але й задовольняти її різні соціальні інтереси. Саме через

це підприємства мають на меті збільшити свій прибуток. Бажання отримати більший прибуток є рушійною силою виробничої діяльності підприємства.

Значення прибутку полягає в тому, що він є водночас фінансовим результатом та основним джерелом фінансових ресурсів підприємства. За рахунок прибутку фінансуються заходи, зв'язані з науковим, технічним і соціально-економічним розвитком підприємств, збільшенням фонду матеріального стимулювання працівників. Слід зауважити, що роль і значення прибутку різко зростають в умовах входу підприємств у ринкові відносини.

Суть прибутку розкривається через економічні відносини, які формуються між організацією як суб'єктом господарювання та іншими суб'єктами стосовно меж розподілу та його використання. Такі відносини можуть мати різні форми. Це своєрідна специфіка прибутку, що породжує певну систему відносин щодо її формування та розподілу. Своє обґрунтування це знаходить в тому, що прибуток виконує ряд важливих економічних та соціальних потреб організації та держави загалом.

Відрахуваннями з прибутку підприємства виступають наповнювачами бюджетів різних рівнів, беруть участь у соціальних програмах регіонів, а також впливають на формування політичних реалій. Всі економічні процеси підприємства знаходять своє відображення у прибутку, а всі основні фінансові інструменти (податки, стандарти, грошові потоки тощо) мають своє конкретне вираження. Виходячи з цього, роль прибутку обумовлена її функціональним призначенням і проявляється у використанні похідних від нього категорій розрахунків, таких як податок на прибуток, доходи власників, прибутки, спрямовані на розширення діяльності, резерви через прибутки тощо.

Разом з цим, прибуток виступає основною рушійною силою розвитку підприємства. Ф. Енгельс припускав, що прибуток є похідною формою від додаткової вартості, різницею між необхідним робочим часом (час, впродовж якого вартість створюється рівною собівартістю продукції, а підприємець сплачує заробітну плату працівникам) і додатковим робочим часом (час, за якого додана вартість і яка не сплачується підприємцем) [3, с. 225]. Розвиток

підприємства значною мірою залежить від прибутку, відповідно здійснюється покращення його матеріально-технічної бази. Використання прибутку як фонду грошового накопичення характеризує вартість, грошову форму руху надлишкового продукту та фонду накопичення.

В умовах нестабільності економіки прибуток має новий зміст, тому на даний момент він є не тільки основним джерелом економічного розвитку будь-якого підприємства, але й стимулом його діяльності. Прибуток забезпечує інтереси держави, виробників, партнерів, персоналу і тому є основним рушієм ринкової економіки. Відносини в ринковій системі значно змінили роль прибутку в розширенні виробництва.

Значення прибутку як показника, що найбільш повно описує ефективність виробництва, якість та обсяги виробленого товару, робіт чи послуг, рівень продуктивності праці, динаміку рівня собівартості та характеризує інтенсифікацію виробництва при будь-якій формі власності, досить різноманітна. Роль прибутку в сучасних ринкових умовах господарювання наведено на рис. 1.4.

Рис. 1.4. Роль прибутку підприємства в ринкових умовах*

*Складено автором самостійно.

На рівні підприємств важливе значення прибутку полягає в тому, що він є критерієм ефективності усієї діяльності. Через це його називають об'єктивною економічною категорією товарно-грошових відносин, важливим фінансовим синтетичним показником діяльності підприємства.

Прибуток вказує на те, що ресурси, які задіяні у діяльності повертаються з певним приростом, вартісні результати роботи перевищують величину авансованої вартості. Так з'являються додаткові ресурси, які можна використати на розширення та удосконалення виробництва, на фінансування соціальних потреб тощо. Прибуток відкриває нові перспективи перед підприємством для його розвитку.

Разом з цим, прибуток виступає не тільки джерелом розвитку та розширення виробництва, а й показником його економічної ефективності. Він узагальнює результати всієї господарської діяльності.

Відтак, вирішальну роль в подальшому зростанні ефективності виробництва, посиленні матеріальної зацікавленості працівників у досягненні високих результатів діяльності відіграє саме прибуток. При використанні його як показника оцінки діяльності, зростає обсяг виробництва і реалізації товарів та послуг, підвищення їхньої якості, кращого використання наявних виробничих ресурсів. Подальше посилення стимулюючої і розподільної ролі прибутку можливе через систему вдосконалення механізму його розподілу. В сучасних умовах господарювання саме прибуток є основною метою діяльності підприємств. Одержуючи необхідні фінансові результати, можна більш повно задовільнити зростаючі соціальні та економічні інтереси працівників, власників підприємства та суспільства в цілому.

1.2. Принципи, форми та методи управління прибутком підприємства

Головною метою управління прибутком є пошук шляхів найбільш ефективного його формування та оптимального розподілу, що спрямовуються на забезпечення розвитку діяльності підприємства та підвищення його ринкової

вартості. Мета, яка полягає у забезпеченні збільшення добробуту власників у перспективі на даний час, покликана сприяти одночасній гармонізації інтересів власників, держави та персоналу підприємства.

Прибуток – це заключний показник, результат фінансово-господарської діяльності підприємства. На його формування як фінансового показника роботи підприємства, який знаходить своє відображення в бухгалтерському обліку та офіційній звітності, становить вплив затверджений державою порядок формування витрат на виробництво продукції (робіт, послуг); обчислення й калькулювання собівартості; визначення позареалізаційних прибутків і витрат; визначення балансового (валового) прибутку.

Процес нагромадження прибутку відбувається під впливом рядучинників внутрішнього та зовнішнього характеру (рис. 1.5.)

Рис. 1.5. Чинники впливу на прибуток підприємства*

*Складено автором самостійно на основі [36, с. 54].

Підсумовуючим економічним показником діяльності підприємства є його балансовий прибуток. Тобто загальна сума прибутку від здійснюваних видів діяльності за звітний період, яка отримана на території України та за її межами, що відображається в балансі й охоплює прибуток від реалізації товарів, робіт чи

послуг, враховуючи допоміжні та обслуговуючі виробництва, що не мають свого окремого балансу, основних фондів, нематеріальних активів, валютних цінностей, інших видів фінансових ресурсів, а також прибуток від роялті, лізингу та позареалізаційних операцій[13, с. 27].

Такий балансовий прибуток здійснює своє формування за декількома напрямками діяльності підприємства. В першу чергу, це основна діяльність, результатом якої є прибуток від реалізації товарів, робіт чи послуг. В основному він має найбільш значну питому вагу в складі балансового прибутку. Даний прибуток вираховується відніманням від виручки з реалізації суми податку на додану вартість, акцизного збору, мита, а також витрат, що включаються у собівартість реалізованих товарів, робіт чи послуг. В залежності від виду діяльності підприємства є певні особливості формування такого прибутку та методики його розрахунку.

По-друге, неосновна діяльність підприємства, яка пов'язана з реалізацією цінностей чи послуг теж може приносити прибуток. Обсяг та склад такого прибутку мають можливість значно коливатися в окремі періоди та на окремих підприємствах.

По-третє, діяльність, що базується на здійсненні фінансових інвестицій, у результаті чого одержується прибуток у вигляді дивідендів на акції, від вкладання коштів у статутні капітали інших підприємств (прибутки від володіння корпоративними правами); у вигляді відсотків на державні цінні папери, облігації підприємств, на депозитні рахунки. На сьогодні обсяги таких прибутків вітчизняних підприємств мають тенденцію до зростання, що спричинене розвитком ринкової економіки та фондового ринку.

В ході управління прибутком підприємства визначальна роль відводиться формуванню прибутку від операційної діяльності. Операційна діяльність – це основний вид діяльності підприємства. Фінансовий результат від операційної діяльності формується шляхом додавання результатів основної діяльності та результатів іншої операційної діяльності. Результат іншої операційної діяльності рахується як різниця інших операційних доходів і витрат[32,с. 101].

Наведемо схематично формування прибутку від операційної діяльності на рис. 1.6.

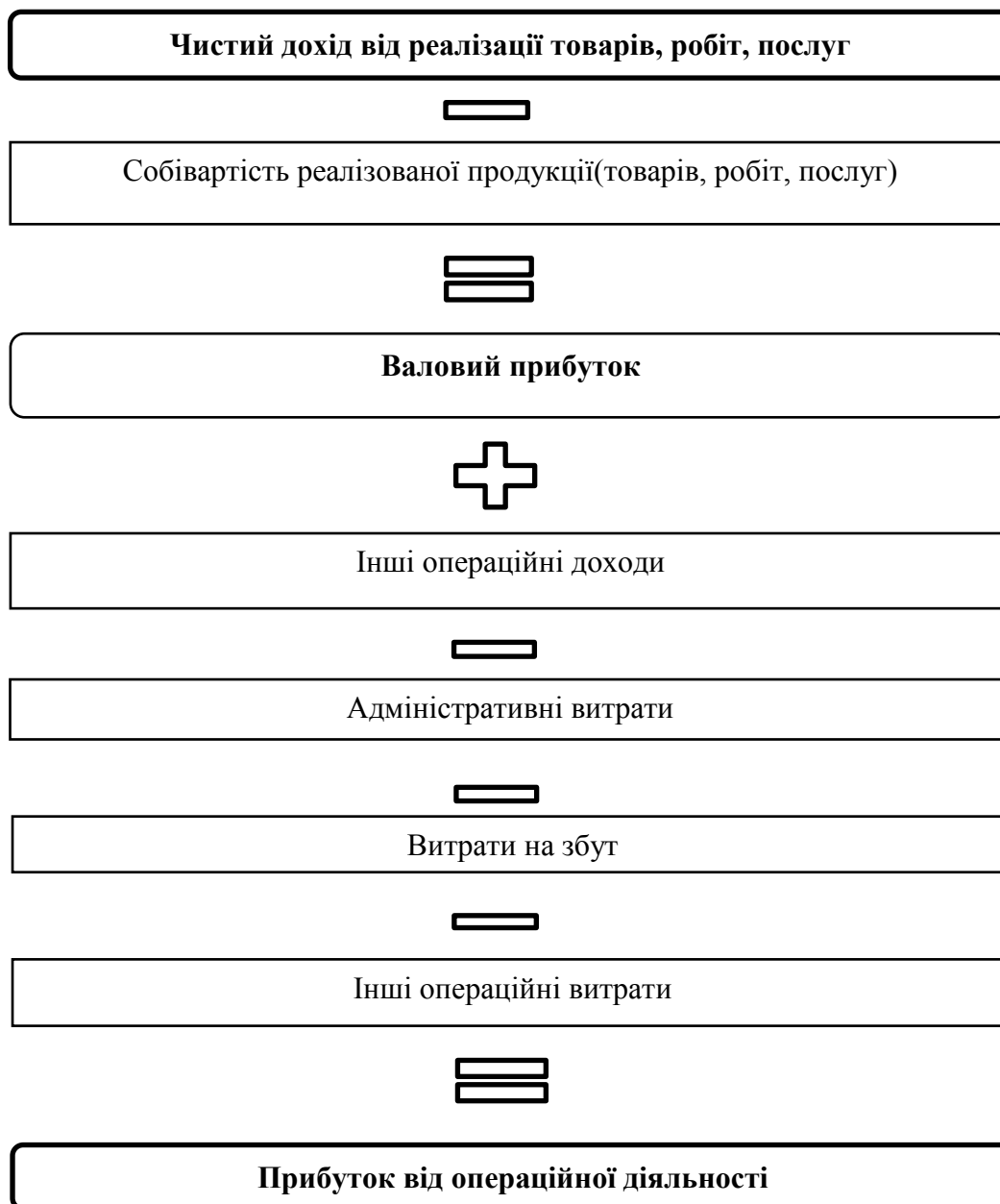

Рис. 1.6. Модель формування прибутку від операційної діяльності*

*Складено автором самостійно.

Розподілення прибутку підприємств – це відчутний економічний важіль, що забезпечує економічні інтереси держави, підприємства як господарюючого суб'єкта ринку та його трудового колективу [56, с. 60-61]. В умовах ринкової

економіки процес розподілу прибутку має неабияке значення, адже від нього залежить дієвість господарської самостійності та самофінансування суб'єктів господарювання. Такий процес знаходить відображення у підборі оптимальних форм і методів порядку розподілу прибутку залежно від цілей, характеру й особливостей здійснення його господарської діяльності.

Розподілення прибутку – це виділення частини на відрахування до бюджету і використання його за потребами на підприємстві. На початковому етапі прибуток розподіляється між підприємством і державою, являючи собою сплату податку з прибутку.

Наступні дії проявляються у розподілі прибутку, що залишився від сплати податків – а саме чистого прибутку. Чистий прибуток підприємства доцільно використовувати для створення фонду виплати дивідендів та виплат учасникам; поповнення резервного капіталу; поповнення статутного капіталу; здійснення інвестицій; формування інших цільових фондів; для покриття поточних витрат тощо.

Напрями для використання чистого прибутку господарюючий суб'єкт має право визначати самостійно. Сума прибутку, яка залишається після його розподілу має назву нерозподілений прибуток. Такий прибуток обліковується на окремому бухгалтерському рахунку і його сума відображається у бухгалтерському балансі.

Розподіл прибутку проходить шляхом направлення коштів у два вектори (рис. 1.7.):

- виконання фінансових зобов'язань перед бюджетом (сплата податків та платежів);
- розподіл на фонди на накопичення і споживання у відповідності з економічно обґрунтованими пропорціями.

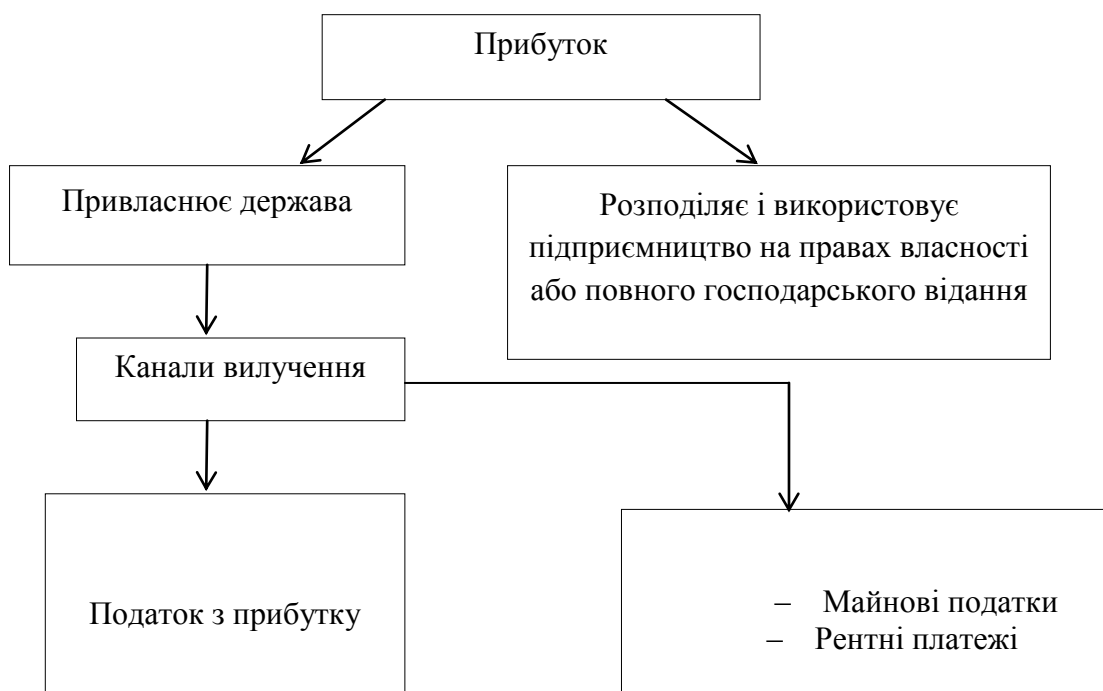

Рис. 1.7. Розподіл прибутку підприємства [53, с. 27].

Всі суб'єкти господарювання самостійно вирішують встановлення величини пропорцій щодо розподілу чистого прибутку. Державою відповідно передбачено регулювання процесу створення резервного фонду, та деякі стимули стосовно використання прибутку на технічний розвиток, оновлення оборотних фондів та утримання об'єктів соціальної сфери.

О.О. Кравченко вважає, що процес розподілу та використання прибутку підприємств складається з чотирьох етапів:

- 1) оцінка рівня самофінансування підприємства,
- 2) визначення загальної потреби у прирості доступних фінансових ресурсів,
- 3) оцінка планової потреби в обсязі чистого прибутку,
- 4) визначення суми чистого прибутку, спрямованої на споживання [54, с. 258-259].

А отже, реалізація запропонованої методики дозволить врахувати цільові суми прибутку, призначеного для накопичення та споживання, а також здатності формувати необхідні пропорції його використання.

Проводячи розподіл чистого прибутку, має місце створення спеціальних фондів: фонду накопичення, фонду споживання і резервних фондів. В такому випадку підприємство має додатково скласти кошториси витрачання споживання і накопичення у вигляді доповнення до фінансового плану. Ймовірні напрями розподілу чистого прибутку наведені на рис. 1.8.

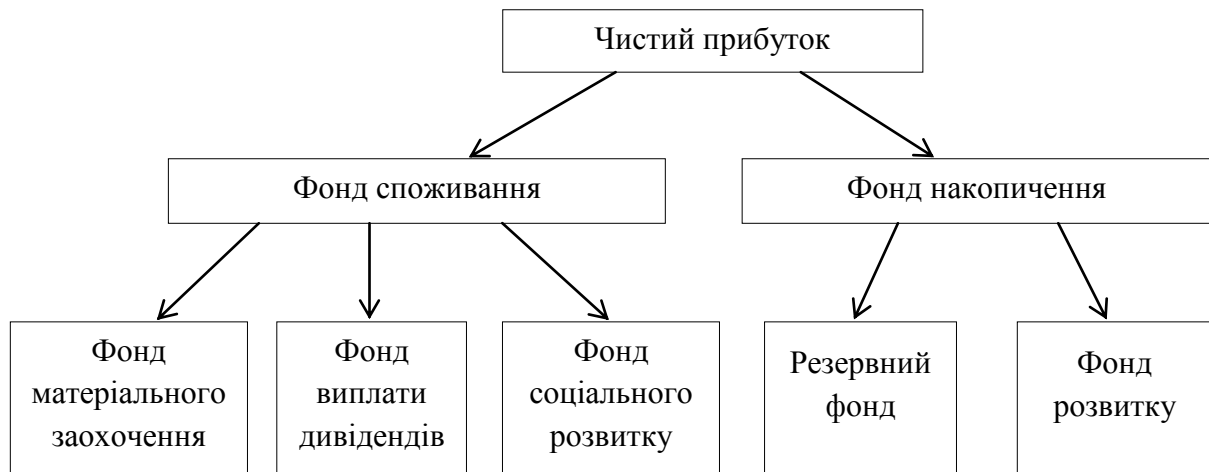

Рис. 1.8. Ймовірні напрями використання чистого прибутку на підприємстві*

*Складено автором самостійно на основі [53, с. 28].

Фонд, що передбачає накопичення використовується на проектні, наукові, дослідні, технологічні роботи, на освоєння нових видів продукції, на погашення довгострокових позик і сплату відсотків по них, сплату відсотків по короткостроковим позикам, приріст оборотних коштів, витрати на проведення природоохоронних заходів, внески засновників у створення статутного капіталу інших організацій, внески спілкам, асоціаціям, до складу яких входить господарюючий суб'єкт та інші.

Споживчий фонд використовується на соціальний розвиток та соціальні потреби. Завдяки йому фінансуються витрати по експлуатації об'єктів соціально-побутового призначення, що перебувають на балансі підприємства, будівництво об'єктів невиробничого призначення, проведення оздоровчих та культурно-масових заходів, виплата премій за виконання особливо важливих

виробничих завдань, надання матеріальної допомоги [11, с. 55].

На державно-нормативному рівні розподіл прибутку врегульований в тій частині, яка надходить до бюджетів різних рівнів у вигляді податків та інших обов'язкових платежів. Визначення шляхів витрачання прибутку, що залишається в розпорядженні, структури статей її використання знаходиться в діпазоні можливостей підприємства.

Першочергові принципи розподілу прибутку можна сформулювати наступним чином:

- прибуток, що одержаний в результаті виробничо-господарської та фінансової діяльності, розподіляється між державою і підприємством як суб'єктом господарювання;

- прибуток до держави надходить у вигляді податків і зборів, ставки яких і порядок обчислення є законодавчо встановленні;

- величина прибутку, що залишається після сплати податків і зборів, не повинна зменшувати зацікавленості підприємства у зростанні обсягів виробництва та подальшому розвитку діяльності;

- прибуток, який залишився, в першу чергу, направляється на нагромадження, що дає змогу забезпечувати його подальший розвиток, а вже потім можливий наступний розподіл, а саме – на споживання.

У теперішніх умовах господарювання державою не встановлено абсолютно ніяких нормативів щодо розподілу прибутку, але через порядок надання податкових пільг стимулюється спрямування прибутку на капітальні вкладення виробничого та невиробничого характеру, на благодійні цілі, фінансування природоохоронних заходів, витрат з утримання об'єктів і закладів соціальної сфери та інші.

Увесь прибуток, який залишається в розпорядженні підприємства, поділяється на дві частини. Одна – може збільшити його майно і дає змогу накопичувати. Друга – це частка, яка використовується на споживання. При цьому не весь прибуток, який спрямовується на нагромадження, використовується повністю, адже залишок, що не використано на збільшення

майна, відіграє резервну роль.

Податок на прибуток є важливим податком як для підприємств так і для держави, саме він дозволяє виконання фіскальної функції податків. Податок на прибуток, який стягується в Україні, має дуже значне фіскальне значення, цим самим відрізняється від аналогічних податків в економічно розвинутих країнах світу. Податок на прибуток підприємств, крім великого фіскального значення, має й багатогранні можливості для регулювання і стимулювання підприємницької діяльності. Цей вплив може здійснюватися як завдяки диференціації ставок оподаткування по різних видах діяльності, так і завдяки наданню пільг у виробництві пріоритетних товарів.

Платниками податку на прибуток є:

а) будь-які господарюючі суб'єкти (включаючи їхні об'єднання), банки, інші кредитні установи, фінансово-розрахункові центри, їхні філіали, відділення та інші відособлені підрозділи, міжнародні неурядові організації та міжнародні об'єднання, що мають доходи в календарному році від діяльності в Україні;

б) будь-яка інша неприбуткова організація, якщо вона має доходи від здійснення комерційної діяльності.

Об'єктом оподаткування є:

- прибуток із джерелом походження з України та за її межами;
- дохід (прибуток) нерезидента, що підлягає оподаткуванню.

Для розрахунку об'єкта оподаткування платник податку на прибуток використовує дані бухгалтерського обліку щодо доходів та витрат з врахуванням положень Податкового Кодексу. Податковою базою є грошове вираження прибутку як об'єкта оподаткування.

Якщо результатом розрахунку об'єкта оподаткування за підсумками податкового року є від'ємне значення, то сума такого від'ємного значення підлягає включенню до витрат першого календарного кварталу наступного податкового року. Розрахунок об'єкта оподаткування за наслідками півріччя, трьох кварталів та року здійснюється з урахуванням зазначеного від'ємного

значення попереднього року у складі витрат таких податкових періодів наростаючим підсумком до повного погашення такого від'ємного значення. [37, с.55]

Ставки податку:

1. Основна ставка податку на прибуток у 2021 році - 18 % .

2. Прибуток підприємств, одержаний від реалізації цінних паперів, оподатковується за ставкою 15 %.

3. Доходи підприємств (крім іноземних юридичних осіб), одержувані від акцій, облігацій і інших цінних паперів, випущених в Україні, а також доходи підприємств України від участі в діяльності спільних підприємств, створених на території України, оподатковуються за ставкою 15 %.

Доходи підприємств, одержувані від державних облігацій та інших державних цінних паперів, не оподатковуються.

4. Доходи іноземних юридичних осіб, не пов'язаних з діяльністю в Україні через постійне представництво, від дивідендів, процентів та інших корпоративних прав, джерело яких знаходиться в Україні, в разі їх репатріації за межі України оподатковуються за ставкою 15 %, якщо інше не встановлено міжнародним договором України з податкових питань.

Відтак, ефективність роботи підприємства важливою мірою залежить від якості управлінських рішень, щозв'язані з формуванням та використанням прибутку, що знаходиться у його розпорядженні. Формування прибутку полягає проведенні його аналізу в передплановому періоді та визначенні обсягів оптимального розміру в плановому. Від розміру прибутку залежить формування оборотних коштів, виконання зобов'язань перед бюджетом, платоспроможність підприємства, доходи акціонерів, тощо. Для успішної діяльності господарюючого суб'єкта важливе значення має пропорційність розподілу прибутку. Доречно вірно окреслити межі споживання, щоб мати змогу для подальшого накопичення. Адже для надійної роботи підприємства та впевненості у майбутньому необхідні певні резерви, що утворюються при правильному накопиченні. Кожне підприємство самостійно встановлює ці

пропорції та проводить свою політику розподілу.

Висновки до розділу 1

Спираючись на основу дослідження теоретичних аспектів прибутку підприємства можна зробити наступні висновки

1. Загальним економічним показником діяльності підприємства за певний період є його прибуток або збиток. У свій час багато науковців подавали різне тлумачення «прибутку», ми ж вважаємо загальним визначенням таке: прибуток – це вираження кінцевого результату господарської діяльності підприємства у формі перевищення доходів над витратами.
2. Значення прибутку полягає у виконуваних ним функціях, серед яких здатність оцінити результат роботи підприємства за звітний період, можливість сформувати власні джерела фінансування, стимулювати ланку управління проводити максимізацію фінансового результату. Роль прибутку обумовлена не лише тим, що він характеризує успішність підприємства, а й у проявах ряду переваг. Серед яких можливість виділення частини коштів на покриття майбутніх витрат шляхом формування власних фінансових ресурсів. Розвиток організації можливий лише за стабільного отримання прибутку.
3. Формування прибутку триває протягом звітного періоду та передбачає в першу чергу покриття збитковості, якщо така була у попередньому періоді. Наступним етапом є розрахунки таких економічних показників як чистий дохід від реалізації та дохід від операційної діяльності. Далі обраховуються усі витрати, які понесені на здійснення основних видів діяльності.
4. Розподіл прибутку відбувається у два напрямки. Першою та обов'язковоумовою є відрахування до бюджету у вигляді сплати податку на прибуток. Прибуток, що залишається після сплати підприємство має право використовувати самостійно на визначені потреби, серед яких можуть бути виплата дивідендів, розширення потужностей, створення фондів накопичення, споживання, тощо.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ

2.1. Факторний аналіз прибутковості суб'єктів господарювання України

Становлення ринкових відносин в Україні породжує необхідність зростання рівня конкурентоспроможності підприємств. Це у свою чергу змушує їх до потреби в формуванні нових фінансово-економічних умов для їхньої господарської діяльності з метою знаходження та реалізації внутрішнього економічного потенціалу. Організувати внутрішні резерви та дати можливість сталому розвитку вітчизняних підприємств можна за умов вдосконалення організації фінансової діяльності в частині використання перспективних форм і методів оптимального поєднання власних і залучених фінансових ресурсів, які утворюють базу прибутковості господарської діяльності.

Економіка України показує явну тенденцію до зниження рівня прибутковості суб'єктів господарювання. Це зумовлює доцільність дослідження умов функціонування підприємств, формування прибутку та його впливу на темпи і пропорції суспільного відтворення. Адже прибуток є основним джерелом фінансування підприємства, його базою створення та розвитку, саме він забезпечує інтереси власників та персоналу підприємства зокрема й держави в цілому. Опосередкований вплив на зміну економічних умов господарської діяльності становить зміна кількості суб'єктів господарювання.

За інформацією з Єдиного державного реєстру, підприємств та організацій України станом на кінець 2020 р. було зареєстровано 1,9 млн. суб'єктів господарської діяльності, з них: 373 тис. юридичних осіб і 1,6 млн. фізичних осіб-підприємців.

Основні структурні показники діяльності суб'єктів господарювання України наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Основні структурні показники діяльності суб'єктів господарювання України за 2018-2020 рр.*

	Усього	У тому числі		
		Юридичні особи-підприємства		
		великі	середні	малі
Кількість суб'єктів господарювання, одиниць				
2018	1839593	446	16476	1822671
2019	1941625	518	18129	1922978
2020	1973577	512	17946	1955119
Кількість зайнятих працівників, тис. осіб				
2018	5959,5	1574,3	2744,2	1641,0
2019	6407,5	1608,3	3052,6	1746,6
2020	6366,1	1574,6	3088,4	1703,1
Кількість найманих працівників, тис. осіб				
2018	5850,6	1574,3	2742,5	1533,8
2019	6242,4	1608,3	3050,3	1583,8
2020	6288,4	1574,6	3086,9	1626,9
Обсяг реалізованої продукції, (товарів, послуг), грн.				
2018	9966804,4	3515839,4	3954017,4	2496947,6
2019	10524112,7	3631415,3	4194484,1	2698213,3
2020	11062297,0	3626387,9	4384676,2	3051232,9

*Складено автором на основі даних Державної служби статистики України.

*Без врахування банків та бюджетних установ.

Досліджуючи динаміку розвитку та утворення підприємств України за 2018-2020 рр., можемо стверджувати про тенденцію до збільшення кількості

суб'єктів господарювання. Наприклад, у 2019 р. кількість зареєстрованих підприємств збільшилась на 102 тис. порівнюючи з 2018 р. У 2020 р. продовжується збільшення кількості ще на 31 тис. Проте у 2019 та 2020 роках спостерігаємо зменшення чисельності великих та середніх підприємств, щосвідчить про те, що постійні зміни в умовах функціонування та особливо зростання цін не сприяють поліпшенню фінансового стану підприємств України, особливо великих та середніх підприємств.

Діяльність суб'єктів господарювання націлена на одержання максимально можливої економічної вигоди, яка проявляється у фінансових результатах. На сьогодні важливим значенням є встановлення причинно-наслідкових зв'язків, які пов'язані із процесом формування фінансових результатів підприємств України, їхньою оцінкою прогнозуванням та забезпеченням позитивного результату, який є важливою умовою формування фінансових ресурсів підприємств, які необхідні для функціонування їхньої основної діяльності та подальшого розвитку [14, с. 146].

Формування прибутку підприємства являє собою додавання усіх можливих доходів та їхнє зіставлення до витрат. Пропонуємо для розгляду приклад формування чистого прибутку суб'єктами господарювання України в розрізі років, дані наведені у табл. 2.2.

Наведені дані свідчать, що у формуванні прибутку найбільшу роль відіграють доходи від реалізації товарів, робіт та послуг, які становлять більше ніж 90% всіх доходів. Наступною складовою формування прибутку є інші операційні доходи вони займають близько 0,04-0,07% у питомій вазі доходів. Інші доходи мають найменшу частку, близько 0,03%, та за досліджені періоди мали нестабільну динаміку: зростання у 2019 році порівняно з 2018 роком на 94 074,1 млн. грн., та зменшення на 72 092,8 млн. грн. у 2020 році порівняно з 2019 роком.

Таблиця 2.2

**Формування чистого прибутку суб'єктів господарювання України
впродовж 2018-2020 рр., млн.грн.***

№ п/п	Статті доходів та витрат	Період			Абсолютне відхилення	
		2018	2019	2020	2019/2018	2020/2019
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	9092539,8	9659409,7	9884573,6	566869,9	225163,9
2	Інші операційні доходи	545987,2	758691,1	602359,7	212703,9	-156331
3	Інші доходи	364231,7	458305,8	386213,0	94074,1	-72092,8
4	Разом чисті доходи	10002868,0	10876425,7	10873212,2	873557,7	-3213,5
5	Операційні витрати	9144078,1	9742894,8	10025057,9	598816,7	282163,1
6	Інші витрати	489468,4	520467,7	713354,0	30999,3	192886,3
7	Витрати усього	9714562,5	10352646,7	10805157,3	638084,2	452510,6
8	З них собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	7604739,6	8134460,6	8191704,1	529721	57243,5
9	Чистий прибуток (збиток)	288305,5	523779,0	68054,9	235473,5	-455724

*Складено автором на основі даних Державної служби статистики України.

Аналізуючи дані, можемо зробити висновок, що чистий прибуток підприємств України в аналізованому періоді 2019 р. значно зріс порівняно з 2018 р., а саме на 235473,5 млн.грн., проте вже у 2020 р. зменшився на 455724млн. грн.

Стосовно витрат бачимо, що найбільшу частку в них мають операційні витрати, які у 2019 р. зросли на 598816,7 млн.грн. порівняно з таким же періодом 2018 р., а у 2020 р. зросли ще на 282163,1млн.грн. Собівартість продукції (товарів, робіт, послуг) теж збільшується. У досліджуваних періодах це збільшення становить 529 721 млн.грн. та 57243,5 млн.грн. у 2019 р. та 2020 р. відповідно.

На рис. 2.1. відображено динаміку чистого прибутку суб'єктів господарювання в Україні впродовж 2015-2020 рр.

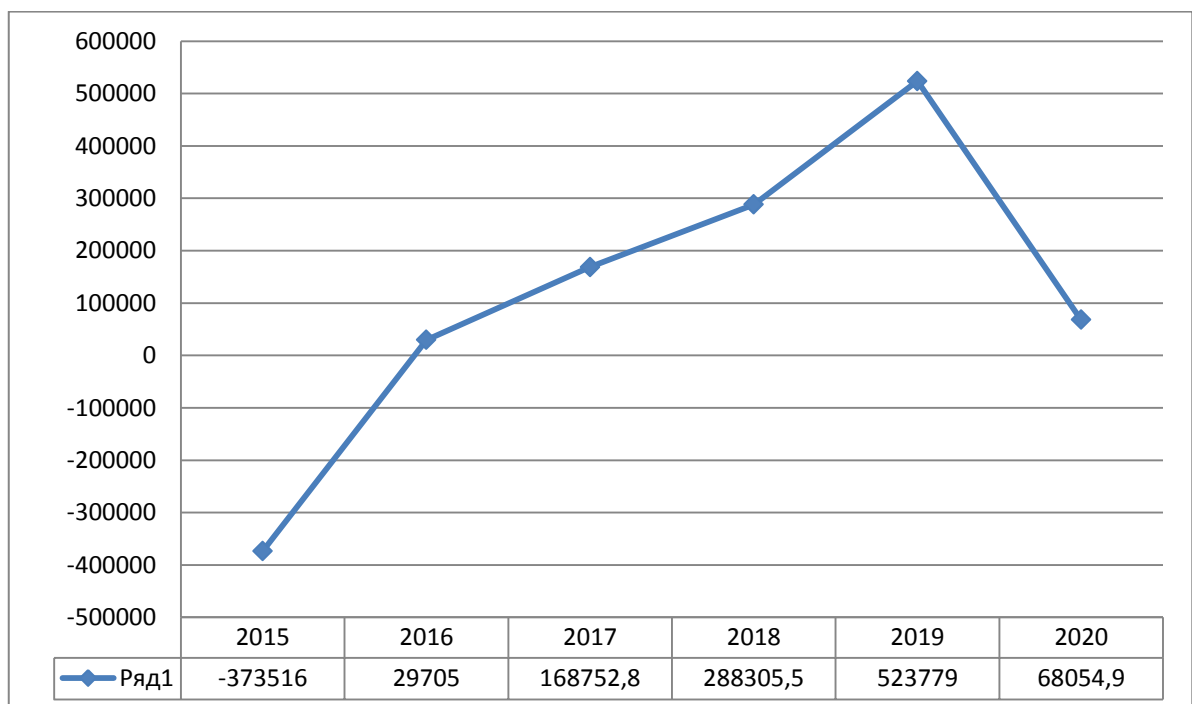

Рис. 2.1. Чистий прибуток вітчизняних підприємств за період 2015-2020 рр., млн. грн.*

*Складено автором на основі даних Державної служби статистики України.

Доцільно відзначити, що чистий прибуток вітчизняних підприємств за аналізовані періоди має нестабільну тенденцію. Так у 2015 р. даний показник знаходився у мінусовому значенні, тобто мав місце збиток. Та вже у 2016 р. він становить 29 705 млн. грн., що можна відзначити як схильність до позитивних змін. У 2017-2019 роках спостерігався значний приріст прибутку, проте у 2020

році рівень прибутку мав доволі низьке значення порівняно з попередніми періодами, а саме 68 054,9 млн. грн.

Впродовж 2015-2020 рр. підприємства України отримували як прибутки так і збитки, дані наведено на рис. 2.1. Зауважимо, що у 2016 р. рівень прибутків та збитків вітчизняних підприємств був майже на однаковому рівні, 523 759,4 млн. грн. прибутків та 545 960,9 млн. грн. збитків. Проте у таких же наступних періодах 2017 р. та 2018 р. відхилення між цими показниками мало доволі значну суму. У 2017 р. на 274831,6 млн. грн. та у 2018 р. на 429129,3 млн. грн. більше прибутку ніж збитку.

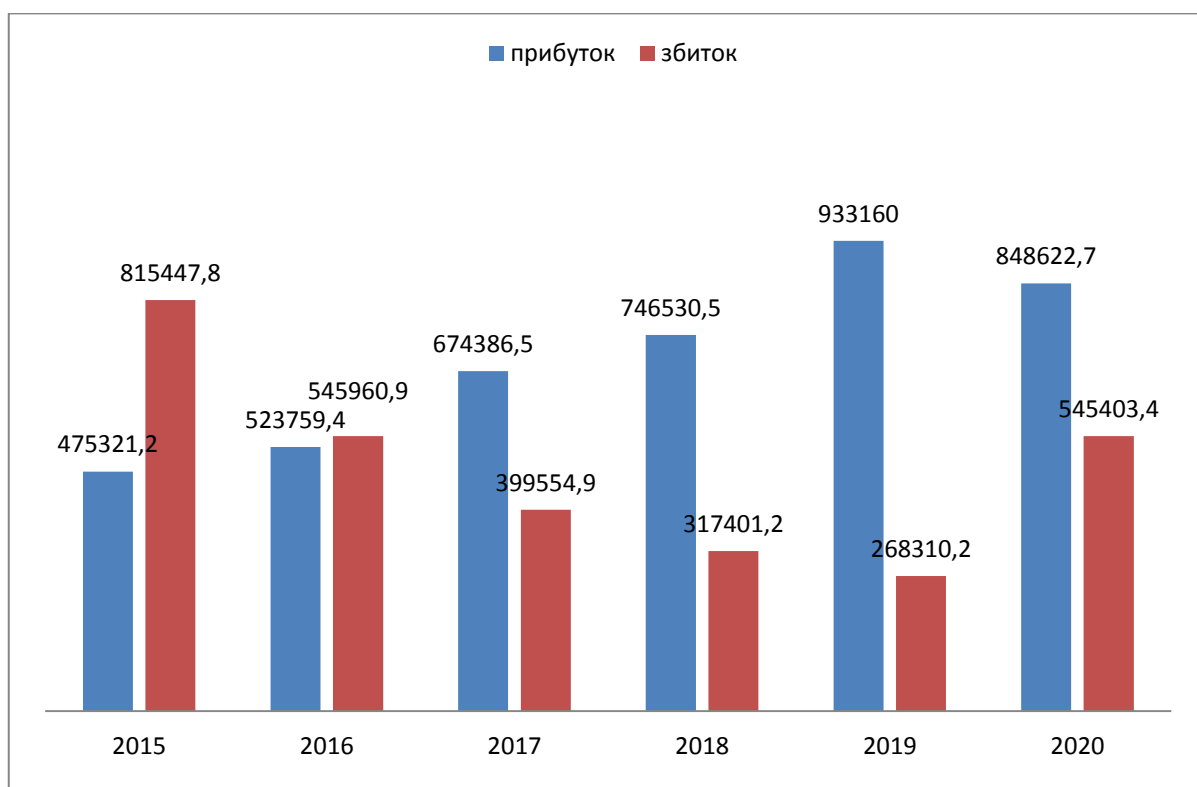

Рис. 2.2. Динаміка фінансових результатів підприємств України за 2015-2020 рр., грн.*

*Складено автором на основі даних Державної служби статистики України.

Про збитковість інвестиційно-фінансової діяльності й економічну результативність використання матеріальних, трудових, фінансових, природних

ресурсів свідчать показники рентабельності, як знаходять своє відображення у табл. 2.3.

Таблиця 2.3

Рентабельність діяльності суб'єктів господарювання України, %*

Період	Результат від операційної діяльності	Витрати операційної діяльності	Рівень рентабельності (збитковості), %
2018	545987,2	9144078,1	5,9
2019	758691,1	9742894,8	7,7
2020	602359,7	10025057,9	6,0

*Складено автором на основі даних Державної служби статистики України.

Наведені дані свідчать про те, що рівень рентабельності у 2019 р. був найвищим серед аналізованих періодів, а саме становив 7,7%, що на 1,8% більше ніж у 2018 році та на 1,7% більш ніж у 2020 році.

Показник рентабельності операційної діяльності розраховується без збитків, які одержані від інвестиційно-фінансової діяльності, тому він не може об'єктивно відображати загальний стан прибутковості.

Для отримання показників чистого прибутку, яким підприємство може розпоряджатися за власним вибором, потрібно вирахувати податки. Щоби

вираховувати прибуток до оподаткування достатньо від операційного прибутку відняти суму інших витрат підприємства та додати інші доходи.

Додатково пропонуємо переглянути динаміку фінансових результатів великих та середніх підприємств у 2019 та 2020 роках цих показників на рис. 2.3. та 2.4

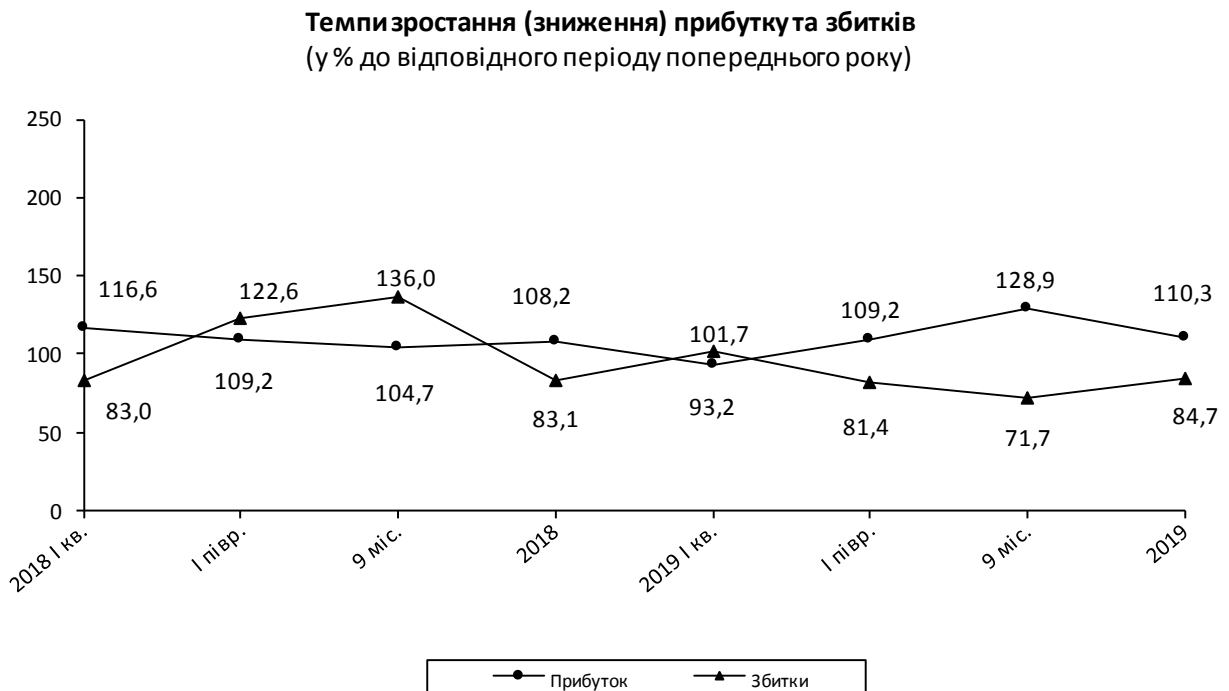

Рис. 2.3. Динаміка прибутків та збитків 2018-2019рр., млн. грн.*

*Складено на основі даних Державної служби статистики України.

Згідно наведених даних, у 2019р. фінансовий результат до оподаткування великих та середніх підприємств становив 422,2 млрд. грн. прибутку (у 2018р. – 335,1 млрд. грн.). Прибуток становив 596,3 млрд. грн., або 110,3% порівняно з 2018р., збитків допущено на суму 174,1 млрд. грн. (або 84,7%). Частка збиткових підприємств, як і у 2018р., становила 21,7%.

За підсумками, у 2020р. фінансовий результат до оподаткування великих та середніх підприємств становив 264,4 млрд. грн. прибутку (у 2019р. – 446,9 млрд. грн.). Прибуток становив 602,3 млрд.грн., або 97,1% порівняно із

2019р., збитків допущено на суму 337,9 млрд. грн. (або 194,6%). Частка збиткових підприємств у 2020р. становила 29,2% (у 2019р. – 19,5%).

Рис. 2.4. Динаміка прибутків та збитків 2019-2020рр., млн. грн.*

*Складено на основі даних Державної служби статистики України

Кількість суб'єктів господарювання в Україні впродовж аналізованих періодів помітно скорочується, що може бути спричиненим зміною інституціональних умов їхнього функціонування, соціально-політичною нестабільністю та рядом інших умов. Проте діяльність уже наявних господарюючих суб'єктів свідчить про позитивний приріст чистих прибутків. Так, у 2019 р. чисті прибутки вітчизняних підприємств зросли на 235473,5млн. грн. порівняно з 2018 р., у такому ж періоді 2020 р. чисті прибутки зменшились на 72 092,8 млн. грн., порівнюючи з 2019 р. У тих же періодах підприємства

отримували як прибутки так і збитки. Але рівень збитків був значно нижчий ніж прибутків.

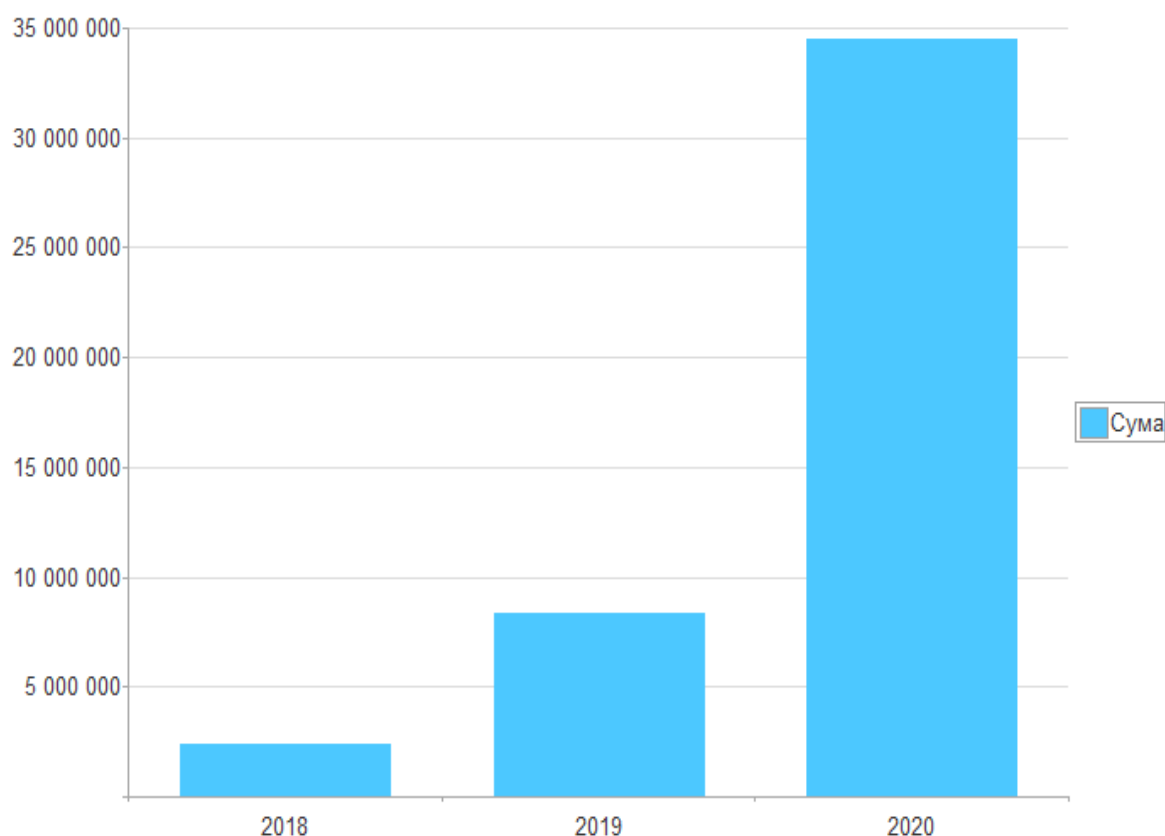
2.2. Оцінка фінансових результатів діяльності ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА»

Товариство з обмеженою відповідальністю «АКОРД-УКРАЇНА», код ЄДРПОУ 37681484 засноване згідно Протоколу Загальних Зборів Учасників у вересні 2013 року. Товариство створене з метою одержання прибутку шляхом здійснення виробничої, комерційної, торгівельної та іншої підприємницької діяльності, виробництва власної продукції, а також надання маклерських, виробничих, посередницьких і консультаційних послуг підприємствам, організаціям і приватним особам на території України та за її межами. Основним видом діяльності ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» є оптова торгівля іншими товарами господарського призначення, а саме спортивними товарами. Свою господарську діяльність товариство здійснює у м. Тернопіль за адресою вул. Подільська, 44. Територія ведення бізнесу поширюється у межах країни, перевезення товару та доставка покупцям здійснюється транспортом, який знаходиться у позиції, також транспортними компаніями.

ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» пропонує своїм покупцям великий асортимент сучасних спортивних товарів від світових брендів, купівля яких здійснюється у іноземних постачальників. Підприємство на постійній основі співпрацює з міжнародними компаніями Європи, Китаю та Америки.

Клієнтами ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» є великі гіпермаркети, оптові магазини та підприємці. Цінова категорія на товари компанії є доволі гнучкою, що дозволяє втриматися на ринку торгівлі даним товаром та забезпечує наявність постійних клієнтів, що у свою чергу дозволяє отримувати стабільний дохід.

Фінансово-економічна криза, що вразила національну економіку України, не здійснила негативного впливу на діяльність підприємства, протягом вибраних років надходження грошових коштів на підприємство переважало над видатками. Для ознайомлення пропонуємо переглянути динаміки надходжень та витрат коштів за 2018 та 2020 рр.(рис. 2.5 та рис. 2.6).

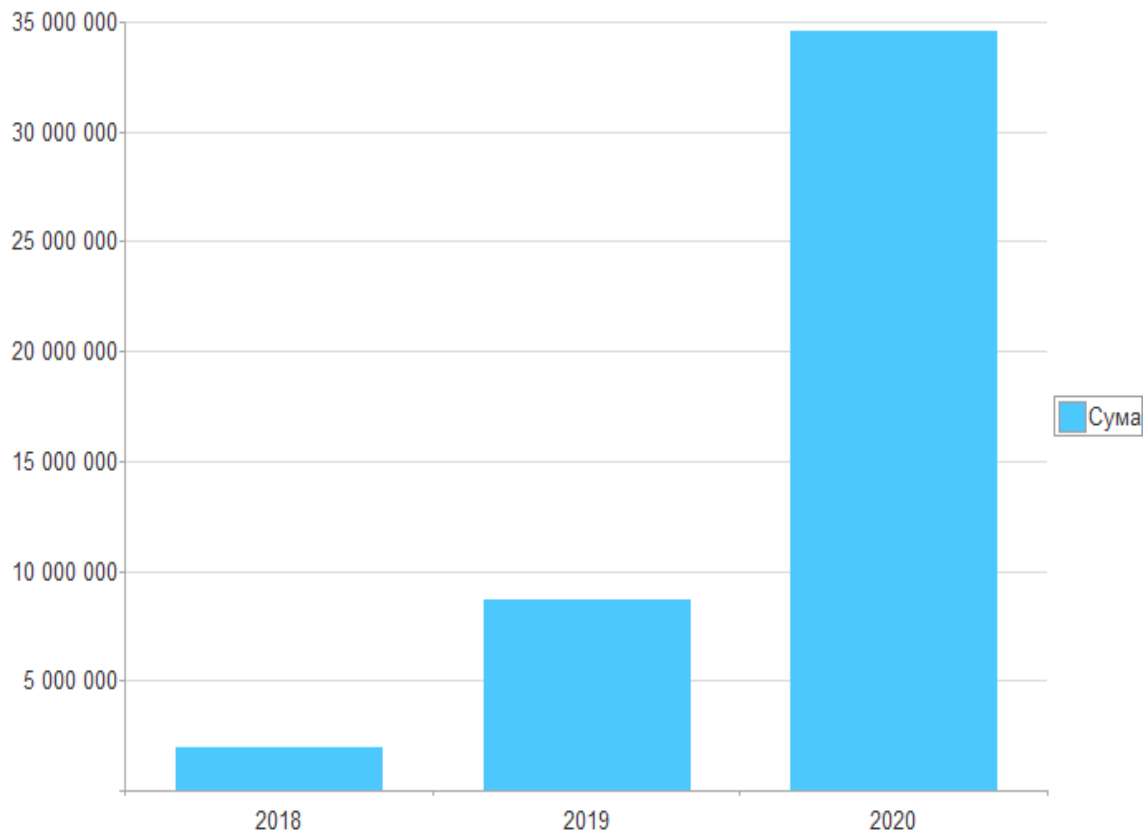
	2018	2019	2020
Разом	2 426 572	8 342 105	34 453 777

Рис. 2.5. Динаміка надходжень грошових коштів 2018-2020рр., грн.*

*Складено автором на основі даних підприємства

Відповідно до вищерозглянутої динаміки, можемо зробити висновок, що у 2019 році відбувся активний ріст надходжень, що мав значне продовження у 2020 році. У грошовому виразі бачимо, що у 2019 році порівнюючи з 2018

роком відбулось збільшення на суму 5 915 533 грн., а у 2020 році на 26 111 672 порівняно з 2019 роком.

	2018	2019	2020
Разом	1 951 102	8 685 008	34 608 645

Рис. 2.6. Динаміка витрат грошових коштів 2018-2020рр., грн.*

*Складено автором на основі даних підприємства

Стосовно витрат грошових коштів, бачимо, що теж мала місце тенденція до збільшення. У 2019 році показник становив 8 685 008 грн., що у цілих 4,5 рази більший за 2018 рік. Збільшення у 2020 році було у 4 рази за 2019 рік.

Розглянемо детальніше структури доходів та витрат ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» у табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Аналіз структури витрат від операційної діяльності на ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» за 2018-2020 рр., тис.грн.*

Показники	2018 р.		2019 р.		2020 р.		Відхилення			
	Сума, грн.	Пит. вага, %	Сума, грн.	Пит. вага, %	Сума, грн.	Пит. вага, %	Абсолютне, грн.		Відносне, %	
							2019 / 2018	2020 / 2019	2019 / 2017	2020 / 2019
Собівартість реалізованої продукції (товарі, робіт, послуг)	0	0	1297,8	85,9	7702,2	71,6	1297,8	6404,4	-	493,5
Інші операційні витрати	53,5	100	213,8	14,1	3054	28,4	160,3	2840,2	299,6	1328,4
Разом витрат від операційної діяльності	53,5	100	1511,6	100	10756,2	100	1458,1	9244,6	2725,4	611,6

*Складено автором самостійно на основі даних Додатку №1.

Як бачимо з розрахунків, наведених у табл. 2.4 у 2019 р. на підприємстві відбулось стрімке зростання витрат операційної діяльності, а саме на 1 458,1 тис. грн. або на 2725,4 %. Зокрема така зміна зумовлена появою собівартості реалізованої продукції, а також збільшенням інших операційних витрат на 2840,2 %. Найбільшу питому вагу серед витрат займає собівартість продукції (85,9% та 71,6% відповідно за 2019 р. та 2020 р.). Наведену структуру витрат можна охарактеризувати як незадовільну для підприємства, оскільки досить великий відсоток в їхньому загальному обсязі займає собівартість реалізованої продукції та низька питома вага належить іншим.

Таблиця 2.5

**Аналіз структури доходів підприємства ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА»
за 2018-2020 рр.***

Показники	2018 р.		2019 р.		2020 р.		Відхилення			
	Сума, грн.	Пит. вага, %	Сума, грн.	Пит. вага, %	Сума, грн.	Пит. вага, %	Абсолютне, грн.		Відносне, %	
							2019 до 2018	2020 до 2019	2019 до 2018	2020 до 2019
Чистий дохід від реалізації продукції	0	0	1500,9	98,8	11622,2	99,7	1500,9	10131,3	-	674,3
Інші операційні доходи	1,7	58,6	17,7	1,2	39,6	0,3	16	21,9	21,9	941,2
Інші фінансові доходи	1,2	41,4	0	0	0	0	-1,2	-100	-	-
Загалом доходів	2,9	100	1518,6	100	11661,8	100	1515,7	52265,5	10143,2	667,9

*Складено автором самостійно на основі даних Додатку №1.

Відповідно до аналізу структури доходів підприємства ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» наведеного у таблиці 2.5 найбільш питому вагу в доходах займає чистий дохід від реалізації продукції, який становить 98,8% у 2019 р., та 99,7% у 2020 р. Наступну за питомою вагою займають інші операційні доходи, які у 2019 р. мають значну тенденцію до збільшення порівняно з 2018 р. на 16 тис.грн. Загальна сума доходів у 2019 р. збільшилась порівняно з 2018 р. на 1515,7 тис. грн. (або на 52265,5%), у 2020 р. ще зросла і становить 11 661,8 тис. грн.

Під час панування ринкової економіки прибуток відіграє надважливу роль, тому що є головною метою підприємницької діяльності, основним внутрішнім джерелом формування фінансових ресурсів підприємства, які дають йому

розвиток, створюють базу економічного розвитку держави в цілому. Прибуток є в той же час головним джерелом зростання ринкової ціни підприємства, найважливішим джерелом задоволення соціальних потреб суспільства, а також основним механізмом захисту, що забезпечує підприємство від загрози банкрутства.

Оскільки прибуток – основний результативний показник діяльності підприємства, є важливим виявлення його залежності від різноманітних факторів та здатності оцінити їхній вплив на прибуток [45, с. 35].

Прибуток підприємства — це фінансовий результат його діяльності, який в найточнішій мірі відображає ефективність виробництва продукції, рівень організації, стан продуктивності праці, рівень собівартості. До того ж він є основою для розвитку підприємства, і запорукою добробуту персоналу, і великими дивідендами для власників.

Основна частина прибутку формується як різниця між виручкою від реалізації продукції та витратами на її виробництво. Якщо власні витрати на виробництво більші, ніж грошові надходження, підприємство отримує збитки [18, с. 42].

Факторний аналіз прибутку – є методикою комплексного системного вивчення та виміру впливу факторів на величину результативного показника, а саме прибутку підприємства. Фактори, які впливають на величину прибутку від реалізації продукції або надання послуг, є такими: зміна обсягу реалізації; зміна асортименту продукції; зміна собівартості продукції; зміна ціни реалізації; чисельність та склад персоналу; економічне стимулювання працівників; продуктивність; стан матеріально-технічної бази підприємства; фондівдача [52, с. 36-37].

Проведемо аналіз впливу факторів на прибуток ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» у 2018-2020 рр., використовуючи Ф№ 2 «Звіт про фінансові результати». Вихідні дані подано в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Аналіз прибутку ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» за 2018-2020 рр., грн.*

Показники	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Відхилення			
				Абсолютне, грн.		Відносне, %	
				2019 / 2018	2020 / 2019	2019 / 2018	2020 / 2019
Чистий дохід від реалізації (товарів, робіт, послуг)	0	1500,9	11622,2	1500,9	10131,3	-	674,3
Собівартість реалізованої продукції (товарі, робіт, послуг)	0	1297,8	7702,2	1297,8	6404,4	-	493,5
Інші операційні доходи	1,7	17,7	39,6	16	21,9	21,9	941,2
Інші операційні витрати	53,5	213,8	3054	160,3	2840,2	299,6	1328,4
Фінансові доходи	1,2	-	-	1,2	-100	-	-
Фінансові витрати	-	-	-	-	-	-	-
Фіксований податок	18	18	18	0	0	-	-
Чистий прибуток	-50,6	5,7	742,6	56,3	736,9	-111,26	12928,1

*Складено автором самостійно на основі даних Додатку №1.

На основі наведених даних, можемо стверджувати, що чистий прибуток ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» динаміку. У 2018 р. має місце збиток, що становить 50,6 тис. грн., у 2019 р. вже з'являється прибуток у розмірі 5,7 тис. грн., у 2020 р. значне зростання – 742,6 тис. грн. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2018 р. був на рівні 0, та у наступних періодах почав зростати, і у 2020 році уже становив 11 622,2 тис. грн., що на 10 131,3 тис. грн. більше ніж у 2019 році. Собівартість реалізованої продукції у 2020 році зросла на 493,5% порівнюючи з 2019 роком. Інші операційні доходи зростали впродовж аналізованих періодів та становили 1,7 тис. грн. у 2018 році, 17,7 тис. грн. у 2019, та 39,6 тис. грн. у 2020 році. Найбільш помітне зростання інших

операційних витрат прослідковуємо у 2020 році, які становлять 3054 тис. грн., що на 2840,2 тис. грн. більше ніж у 2019 році.

Загалом діяльність підприємства має стабільно-зростаючий характер. За досліджені роки спостерігається зростання доходів, у майбутньому це призводить до збільшення прибутку до оподаткування та чистого прибутку. За рахунок зростання собівартості продукції (товарі, робіт, послуг), збільшуються і відповідно ціни на неї, та зростає чистий дохід від реалізації. Це все сприяє збільшенню прибутку, адже рівень витрат є нижчим.

2.3. Дослідження показників прибутковості та рентабельності ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА»

Різноманітні варіанти рішень, які приймаються під час розрахунку прибутку, поточних витрат, авансованої вартості, для розрахунку рентабельності, призводять до наявності значної кількості показників рентабельності. Показники рентабельності і прибутковості мають загальну економічну характеристику, вони відображають кінцеву ефективність роботи підприємства і продукції, що випускається. Розглянемо основні фінансово-економічні показники ефективності використання оборотних коштів ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» за 2018-2020 рр. у табл.2.7.

Таблиця 2.7

Фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» у 2018-2020 рр., тис. грн.*

№	Показники	2018	2019	2020	Відносне відхилення, %	
					2019/2018	2020/2019
1	Чистий дохід, тис. грн.	0	1500,9	11622,2	-	674,35
2	Собівартість, тис. грн.	0	1297,8	7702,2	-	493,48
	питома вага	-	86,47	66,27		
3	Чистий прибуток, тис. грн.	-50,6	5,7	742,6	-111,26	12 928,07
4	Чиста рентабельність реалізації продукції, %	0	263,3158	15,65069	-	- 94,06
5	Рентабельність продаж,	-	0,00	0,06	-	1 582,46

	%					
6	Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком, тис. грн.	0,61	-0,04	-11,53	- 106,30	30 042,58
7	Рентабельність власного капіталу, %	0,60	- 0,04	-4,96	-106,14	13 424,46

Продовження таблиці 2.7

8	Вартість основних засобів, тис. грн.	1,4	6,3	85,2	350,00	1 252,38
9	Вартість оборотних коштів, тис. грн.	87,8	1523,4	3334	1 635,08	118,85
10	Дебіторська заборгованість, тис. грн.	1,1	161,2	158,4	14 554,55	- 1,74
11	Кредиторська заборгованість, тис. грн.	173,9	1685	3251,7	868,95	92,98
12	Власний капітал, тис.грн.	-84,7	-155,3	-149,6	83,35	- 3,67

*Складено автором самостійно на основі даних Додатку №1.

Дані наведені у табл. 2.7 свідчать, що чистий дохід ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» впродовж 2019-2020 рр. збільшився на 674,35% та у 2020 р. становив 11622,2 тис. грн. Питома вага витрат на собівартість продукції у 2019 році становила 86,47% а у 2020 році 66,27%, тобто спостерігаємо зменшення. Незважаючи на те, що чиста рентабельність реалізації продукції є доволі високою, у 2019 р. 263,3 тис. грн., у 2020 р.– 15,65 тис. грн., рентабельність продаж є практично нульовою. Це свідчить про недостатню роботу управлінського персоналу у цьому напрямі. Збільшення суми дебіторської заборгованості на 14 554,55% у 2019 р. порівняно з 2018 р., може свідчити про розширення клієнтської бази та зростання попиту на продукцію (що підтверджує отримання у 2019 р. прибутку), але може також свідчити про зниження платоспроможності окремих покупців. Кредиторська заборгованість у 2019 р. зросла на 868,9 % порівняно з 2018 р., а у 2020 році ще на 92.98 % порівняно з 2019 роком. Тому, щоб уникнути виникнення простроченої заборгованості підприємству необхідно більше ретельно вивчати наявну

заборгованість та мати чітке уявлення про фінансовий стан своїх контрагентів та їхню репутацію на ринку.

Узагальнюючи отримані дані, можна сказати, що ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» в 2018 р. мало складну структуру активів, у 2019 р. – збалансовану, а у 2020 р. – задовільну, про що свідчить перевищення вартості оборотних активів над вартістю основних фондів. Це свідчить, що підприємство стає більш ліквідним та привабливим для інвесторів. Але треба зауважити, що значну частку оборотних активів становить дебіторська заборгованість, що викликає появу деяких ризиків.

Оцінка фінансових результатів починається з аналізу динаміки та структури доходів та витрат, що зробили вплив на їхнє формування. Проаналізуємо динаміку показників прибутку підприємства. Аналіз проводиться методом порівняння фактичних даних за звітний період зі звітними даними за попередні періоди (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Динаміка доходів ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» у 2018-2020 рр., тис. грн.*

Стаття	2018	2019	2020	Горизонтальний аналіз			
				абсолютні відхилення		відносні відхилення	
				2019/2018	2020/2019	2019/2018	2020/2019
Чистий дохід від реалізації (товарів, робіт, послуг)	0	1500,9	11622,2	1500,9	10121,3	-	674,35
Інші операційні доходи	1,7	17,7	39,6	16	21,9	941,18	123,73
Інші доходи	1,2	0	0	-1,2	0	-100,00	-

*Складено автором самостійно на основі даних Додатку №1.

Дані табл. 2.8 указують на те, що ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» впродовж аналізованого періоду мала тільки такі статті доходів, як чисті доходи від реалізації, інші операційні доходи та інші доходи. Крім указаних, інших джерел доходів підприємство не має. Це свідчить про концентрацію керівництва на основній діяльності. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2019 р. зріс порівнюючи з 2018 р. на 1500,9 тис. грн., а у 2020 році ще

на 10121,3 тис. грн. Інші операційні доходи теж зростали, так у 2019 р. зросли на 941,1% , порівнюючи з 2018 р. та на 123,7% у 2020 р. в порівнянні з 2019 роком. Показник інших доходів мав місце лише у 2018 році та становив 1,2 тис. грн.

Витрати від операційної діяльності включають в себе адміністративні витрати, витрати на збут та інші операційні витрати. Динаміку та структуру витрат від операційної діяльності ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» зображено на рис. 2.7. У структурі витрат від операційної діяльності ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» найбільшу питому вагу становлять витрати на адміністративні витрати, що зумовлене наявністю великої кількості основних засобів адміністративного призначення та утримання управлінського апарату підприємства. У 2020 р. адміністративні витрати становили 1949 тис. грн., у 2019 р. – 172,9 тис. грн., у 2018 р. – 38,5 тис. грн., тобто можемо стверджувати, що дана частина витрат має тенденцію до зростання. Наступними за величиною у структурі є витрати на збут, у 2020 р. вони становили 1949 тис. грн., у 2019 р. – 172,9 тис. грн., що на 134,4 тис. грн. більше від попереднього року. Найменшу питому вагу у структурі операційних витрат займають інші операційні витрати, які становлять у 2020 р. – 413,1 тис. грн., у 2019 р. – 16,4 тис. грн., у 2018 р. – 4,9 тис. грн. Загалом витрати від операційної діяльності ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» мають тенденцію до зростання, адже у 2019 р. вони зросли на 160,3 тис. грн. порівнюючи з 2018 р., а у 2020 р. на 2840,2 тис. грн. порівнюючи з 2019 р. Таке зростання можемо аргументувати тим, що товариство з кожним роком збільшує обороти своєї діяльності, відповідно і зростають витрати.

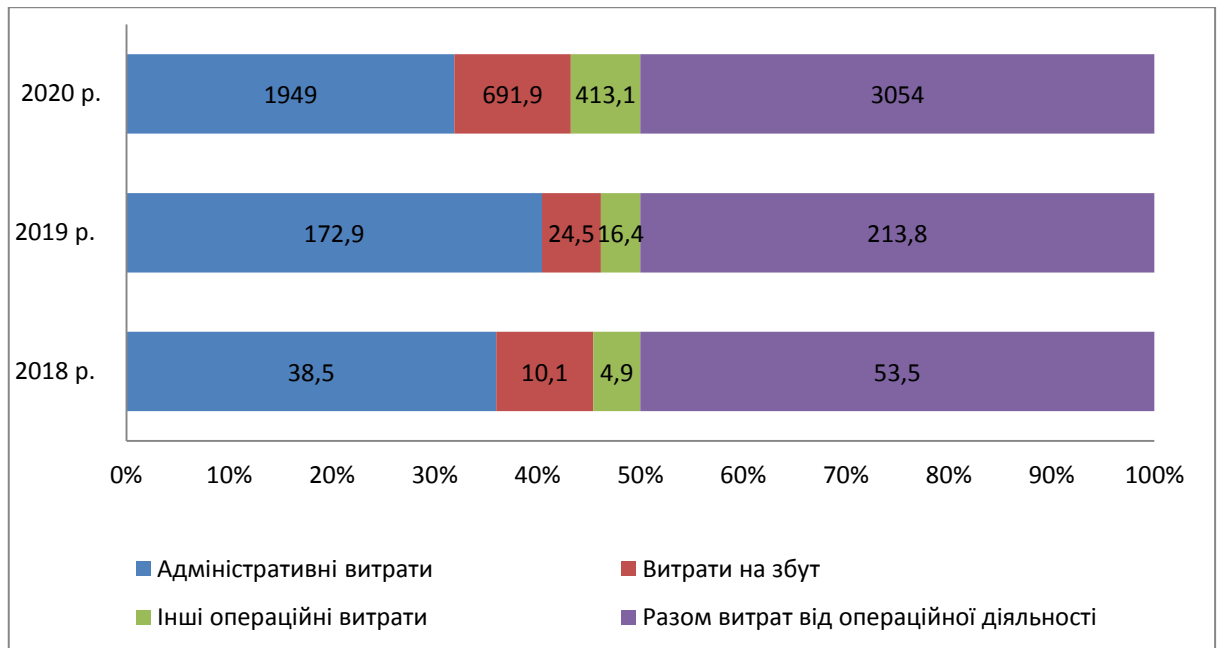

Рис. 2.7. Динаміка витрат від операційної діяльності ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» за 2018-2020 рр., тис. грн.*

*Складено автором на основі Додатку №1.

Після аналізу доходів та витрат підприємства доцільно звернути увагу на динаміку прибутку до оподаткування та відповідно сум сплаченого податку з прибутку. Відповідно до норм П(С)БО 17 «Податок на прибуток» під витратами з податку на прибуток розуміють загальну суму витрат з податку на прибуток з урахуванням відстроченого податкового зобов'язання і відстроченого податкового активу. Головною позитивною стороною податку на прибуток вважається те, що він ставить рівень оподаткування в пряму залежність від джерела його сплати - прибутку.

Отже, він може відігравати надзвичайно важливу роль в реалізації принципу справедливості та в регулюванні фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання.

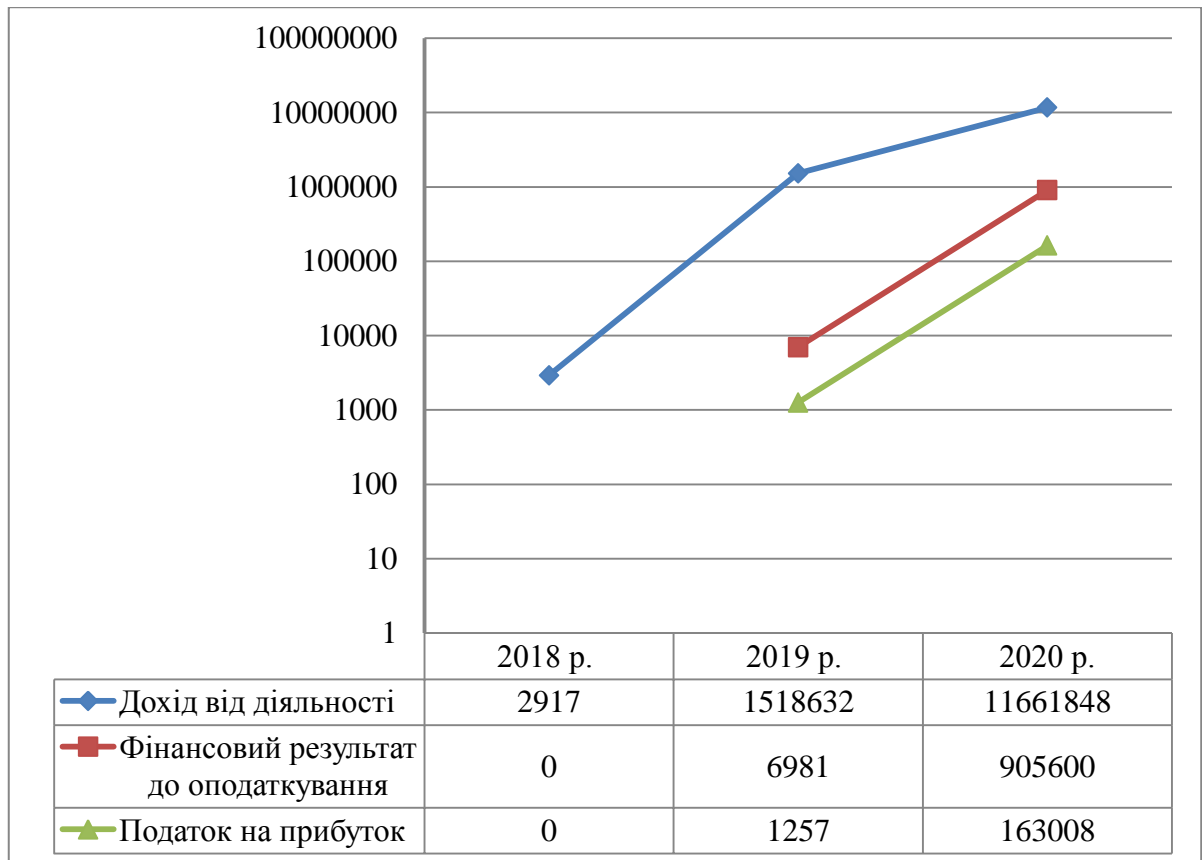

Рис. 2.9. Динаміка витрат від операційної діяльності ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» за 2018-2020 рр., тис. грн.*

*Складено автором на основі Додатку №1.

Відповідно до наведених даних можемо зробити висновок, що при зростанні доходу від діяльності, збільшується фінансовий результат до оподаткування та відповідно податок на прибуток. Так у 2018 році бачимо, що дохід від діяльності становив 2 917 тис. грн., проте фінансовий результат до оподаткування був відсутнім, пояснюється це тим, що для визначення об'єкта оподаткування не враховується сума попередньої оплати та авансів, отримана в рахунок оплати товарів, виконаних робіт, наданих послуг, а також окремо передбачено перелік доходів, які не враховуються при визначенні об'єкта оподаткування. У 2019 році спостерігаємо визнання фінансового результату до оподаткування на рівні 6 981 тис. грн., з яких 1 257 тис. грн. становив податок на прибуток. У 2020 році відбулось значне збільшення цих показників, а саме на 898 619 тис. грн. збільшено суму об'єкта оподаткування, та на 161 751 тис.

грн. – суми податку на прибуток. Такі зміни зумовлені початком активної основної діяльності товариства.

Абсолютна сума прибутку не характеризує рівень ефективності господарської діяльності. Щоб зробити висновок про рівень ефективності господарювання, отриманий прибуток слід порівняти з понесеними витратами. Для цього розрахуємо показники рентабельності. Аналіз рентабельності операційної діяльності на ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» впродовж 2018-2020 рр. наведено у табл. 2.10.

**Розрахунок показників рентабельності ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА»
впродовж 2018-2020 рр. ***

Таблиця 2.9

Показники рентабельності	2018 р.	2019 р.	2020 р.	Динаміка абсолютна	
				2019/2018	2020/2019
Чистий прибуток, тис. грн.	-50,6	5,7	742,6	56,30	736,90
Середня вартість активів, тис. грн.	1966,5	2118,5	2179	152,00	60,50
Рентабельність активів, %	-2,57	0,27	34,08	2,84	33,81
Валовий прибуток, тис. грн.	0	203,1	3920	203,10	3 716,90

Продовження таблиці 2.9

Середня вартість матеріальних оборотних активів, тис. грн.	1014,5	1240	1373,5	225,50	133,50
Середній обсяг власного капіталу, тис. грн.	481	608	618,5	127,00	10,50
Рентабельність власного капіталу, %	-0,11	0,01	1,20	0,11	1,19
Чистий дохід, тис. грн.	0	1500,9	11622,2	1 500,90	10 121,30
Рентабельність реалізації, %	-	0,00	0,06	-	0,06
Коефіцієнт оборотності активів, разів	-	0,71	5,33	0,71	4,63

*Складено автором самостійно на основі даних Додатку №1.

За розрахунками, наведеними у таблиці, можна зробити наступні висновки про те, що за аналізовані роки рентабельність реалізації була практично нульовою, що свідчить про зростання собівартості реалізованої продукції. Рентабельність активів у 2019 р. збільшилась порівняно з 2018 р. на 2,84%, і становила 0,27%, у 2020 р. ще збільшилась порівняно з 2019 р. на 33,81%. Рентабельність власного капіталу також збільшилась у 2019р. порівнюючи з 2018 р. і становила 0,01% до попередніх -0,11%. У 2020 р. вона була на рівні 1,20%.

Відтак, діяльність підприємства виходячи з показників рентабельності та прибутковості є задовільною. Адже рівень рентабельності продаж за досліджувані періоди має тенденції до зростання. При цьому дебіторська заборгованість зростає впродовж трьох аналізованих років, це свідчить про те, що підприємство має дещо ненадійних покупців, які не відповідають за свої зобов'язання. Борги підприємства теж зростають, і важливо вчасно реагувати на такий ріст, щоб мати змогу попередити кризову ситуацію.

Висновки до розділу 2

Здійснивши аналіз формування прибутку підприємства у вибраних звітних періодах, дійшли наступних висновків.

1. Кількість суб'єктів господарювання в Україні має позитивну динаміку. Так у 2020 році їх чисельність становить 1 973 577. Зростання кількості зумовлене змінами в системі господарювання держави та загалом нестабільності економіки у світі, що штовхає населення до пошуку власних джерел отримання заробітку
2. Підприємства, що ведуть активну діяльність показують нестабільну динаміку отриманих фінансових результатів. Так отримання у 2019 році прибутку на 235 473,5 млн. грн. більшого ніж у 2018 році, супроводилось його зменшенням у 2020 році на 455 724 млн. грн. Різке зменшення

прибутку пояснюється циклічністю ринкової економіки та законодавчими змінами у сфері регулювання діяльності суб'єктів господарювання.

3. ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» здійснює діяльність орієнтовану на оптовій торгівлі спортивними товарами, що складають основну частину в доході, а такою іншими товарами. Досліджуючи період з 2018 року по 2020 рік, вдалось виявити, що у 2018 році підприємство отримало збиток у розмірі 50,3 тис. грн. Наявність збитку говорить про те, що компанія не змогла ефективно забезпечити себе доходами, щоб покрити відповідні витрати. Проте вже у 2019 році простежується отримання прибутку у 5,7 тис. грн. А у 2020 році відбувся значний ріст до 742,6 тис. грн. Припускаємо, що така динаміка може бути зумовленою зміною управлінського персоналу та потужній націленості на отриманні доходів від діяльності.
4. Загалом діяльність ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» можна вважати прибутковою та задовільною. Підприємство показує націленість на отриманні прибутку та мінімізації збитків. Передбачаємо, що за дотриманні ефективності управління у перспективі показник прибутковості буде зростати.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМКИ ОПТИМІЗАЦІЇ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Удосконалення процесів використання прибутку ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА»

Пануючі умови господарювання зводять значення прибутку для вітчизняних підприємств не тільки як кінцевого фінансового результату, який характеризує їх господарську діяльність, але і як необхідного засобу розвитку та утримання конкурентоспроможності. Адже збільшення прибутку забезпечує фінансову основу для самофінансування діяльності, сприяє інвестиційному та інноваційному розвитку, слідує засобом стимулювання працівників, покриття зобов'язань, дає оцінку рівню фінансового благополуччя підприємства.

Завжди назрілим завданням для підприємств є оптимізація прибутку, яка передбачає розробку стратегії на його систематичне збільшення та мінімізацію витрат. В умовах середовища конкуренції суб'єкт господарювання вимушений постійно вдосконалювати свою діяльність та визначати вектори найбільш ефективного та оптимального розподілу прибутку. Оптимізація прибутку та пошук нових джерел його формування здійснюється через систему управління прибутком на підприємстві.

Формування прибутку вітчизняних суб'єктів господарювання проходить у наступні етапи:

- визначення фінансових результатів діяльності;
- обчислення собівартості продукції (робіт, послуг);
- обчислення загальногосподарських витрат;
- визначення прибутку (збитку) від фінансових операцій та іншої діяльності [33, с. 255].

Для максимізації розміру прибутку суб'єкти господарської діяльності повинні забезпечувати зростання обсягів їхньої діяльності, здійснювати ефективне управління витратами, підвищувати ефективність використання матеріально-технічної бази, оптимізувати склад та структуру обігових коштів, підвищувати продуктивність праці та системи управління. Все це вказує на правильно сформовану політику управління формуванням прибутку. Головні завдання управління формуванням прибутку зображено на рис. 3.1.

Рис. 3.1. Головні завдання управління формуванням прибутку підприємства [47, с.84].

Ефективність управління процесом продукування прибутку в значній мірі залежить від якості аналізу, реальності визначених резервів збільшення прибутку, економічного обґрунтування плану формування і використання на наступний період [6, с. 264]. Метою економічного управління прибутком має бути розробка ефективної стратегії та політики формування прибутку підприємства, окреслення практичних напрямів його використання і виявлення найвигіднішого рівня рентабельності фінансових вкладень на перспективу. Проте слід брати до уваги те, що важливе місце в стратегічному управлінні займає внутрішньо фірмове планування. Надаємо до уваги структурно-логічну схему підняття ефективності управління прибутком (рис. 3.2)

Рис. 3.2. Стадії управління прибутком підприємства [11, с.70].

За відзначеними дослідженнями для підвищення рівня прибутковості на підприємстві потрібно проводити дії в наступній послідовності:

- координаційні (удосконалення виробничої структури, удосконалення організаційної структури управління, диверсифікація виробництва, реструктуризація виробництва тощо)
- обслуговуючі (оновлення техніко-технологічної бази, переозброєння виробництва, вдосконалення виробів, що виробляються)
- економічні підваги та поштовхи (поліпшення форми і системи оплати праці, прискорення обігу оборотних коштів та ін.).

Здійснивши проведення змін не в зазначеному порядку, призведе до мало помітності або відсутності взагалі позитивних зрушень у ефективності діяльності.

Керування формуванням прибутку проявляється в його вивченні в минулому періоді й передбачення обсягів та ідеального його складу формування в подальшому періоді.

Основними кутами зору аналізування прибутку в перед плановому періоді є:

- розбір загальної суми прибутку і показників рентабельності в динаміці;
- визначення складу загальної суми прибутку за головними його видами;
- дослідження центральних напрямів використання прибутку з метою оцінки його достатності у фінансовому забезпеченні розвитку підприємства;
- та інші.

Прогностика прибутку підприємства ведеться лише в межах його звичайної діяльності в сенсі визначення сум прибутку від операційної діяльності, фінансових операцій та іншої звичайної діяльності [42, с.76].

Для того, щоб виробити ефективний механізм управління прибутком для українських суб'єктів господарювання пропонуємо такі заходи:

1. Проводити ефективнішу кадрову політику. Це має зменшити для господарства час на виробництво продукції (робіт, послуг), при умовах забезпечення максимально продуктивного та кваліфікованого персоналу.

2. Підвищувати ефективність політики збуту підприємств. Саме тому, що від реалізації продукції напряму залежить отримання доходу.

3. Уникання непродуктивних витрат способом їх нормування, планування та перегляду.

4. Підвищення якості продукції (робіт, послуг). Підприємство не буде мати змогу одержати максимально бажаний дохід, що був попередньо запланований, через зазнання підвищення витрат на виробництво неконкурентоспроможної продукції (робіт, послуг).

5. Нарощення ефективності маркетингу. Чимало нових видів продукції (робіт, послуг) не продаються на ринку саме через нестачу дієвого механізму рекламування та заохочення покупців.

6. Використання жорсткого контролю за всіма видами витрат. З метою проведення управителями підрозділів точного контролю за всіма ділянками роботи потрібно забезпечити їх всіма необхідними засобами. Тільки так не будуть марні невиправдані витрати матеріальних, фінансових та трудових ресурсів [29, с.76].

Прибуток показується державі як показник, що сформувався на мікрорівні. Прибуток державного господарства є результатом діяльності окремих підприємств, галузей економіки, розвитку окремих сфер, структурних зрушень в економіці, змін у порядку обліку фінансових результатів.

В той же час прибуток це завершальний показник, результат фінансово-господарської діяльності підприємств як суб'єктів господарювання. Тому прибуток відбиває її результати і зазнає впливу багатьох чинників. Звичайно є свої особливості у формуванні прибутку підприємств залежно від сфери їхньої діяльності, галузей господарства, форм власності, розвитку ринкових відносин.

Формування ідеального розміру прибутку підприємства є досить складним та важливим елементом наступної його успішної діяльності. Звичайно, прогнозувати розмір прибутку складно. Проте під час ведення господарської діяльності у звітному періоді виникають моменти, коли є доречним попереднього обрахувати розмір отриманого в майбутньому прибутку. Це дасть можливість бачити наявну ситуацію та робити поштовхи до можливо більш дієвої роботи для отримання саме бажаного результату. Підприємство повинне побудувати структуру джерел отримання прибутку звертаючи увагу на цілі та критерії оптимізації. Серед великої кількості діючих моделей, стандартів та методів комплексної оптимізації діяльності підприємства (у багатогранних аспектах) можна виділити такі, що зображені на рис. 3.3.

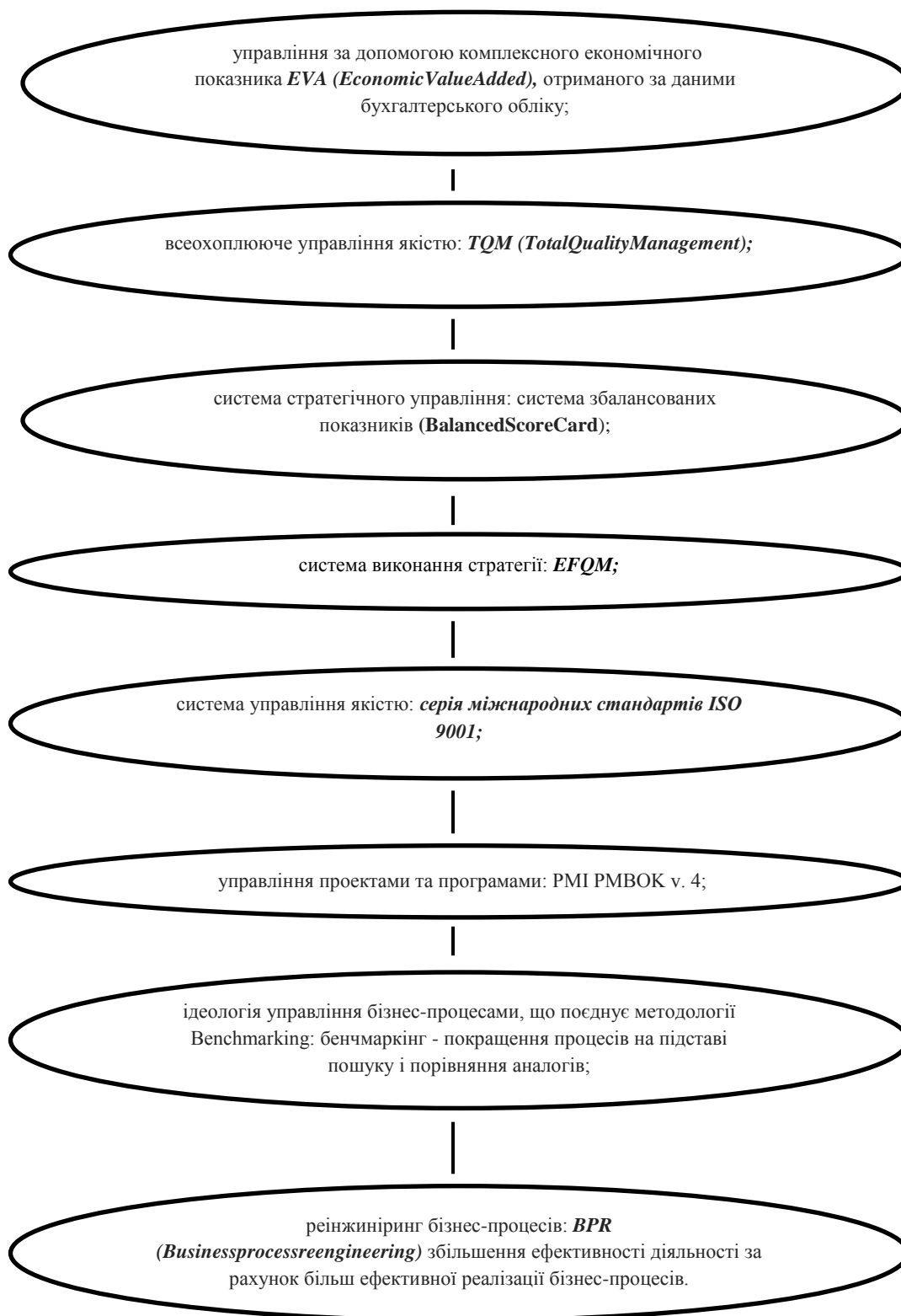

Рис. 3.3. Модель оптимізації діяльності підприємства

*Складено автором самостійно

При плануванні резервів зростання прибутковості ТОВ «АКОРД-КРАЇНА» доречно звернути центрову увагу підвищенню доходів та зменшенню витрат. Управління дохідною частиною ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» має спрямовуватись на створення економічних передумов, що забезпечуватимуть відшкодування постійних витрат підприємства, закриватимуть змінні витрати, що залежать від обсягів реалізованої продукції, повноти та своєчасності погашення всіх видів зобов'язань та забезпечення одержання націленого прибутку.

Оптимізація основ формування прибутку є важливим завданням фінансового менеджменту, адже на ефективний процес формування впливає ефективна робота менеджменту. Підприємство ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» має достатньо кваліфікований рівень менеджменту, це проявляється у зростанні рівня прибутковості, проте в той же час, спостерігається зростання витратної частини балансу.

Для вдосконалення системи формування прибутку на ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» пропонуємо розглянути такі пропозиції:

1. На підприємстві спостерігається висока доля у витратах собівартості продукції, яка має тенденцію до збільшення. Тому потрібно зменшити собівартість, що може бути здійснено за рахунок зменшення витрат з кожного елементу її структури, до прикладу:

- зниження витрат, які зв'язані з використанням предметів та засобів праці;

- зменшення витрат по статті заробітна плата;

- зменшення витрат, джерелом яких є вартість додаткового продукту;

- удосконалення координації виробництва і праці.

2. Збільшення рівня продаж. Проведені нами дослідження показали, що рівень продаж ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» є помітно зростаючим, в той час як витрати на збут є теж високими та мають тенденцію до зростання. Отже, підприємству треба розробити таку маркетингову стратегію, яка націлена на збільшення рівня продаж при одночасному зменшенні витрат на збут.

Зростання обсягів продаж призведе до збільшення обсягу реалізованої продукції, що у свою чергу буде мати вплив на зростання прибутку.

3. Зменшення дебіторської заборгованості. Зростання дебіторської заборгованості призведе до зменшення доходів та неможливості їх отримання у майбутньому. Підприємству необхідно вірно встановлювати зв'язки зі своїм дебіторами та мати можливість орієнтуватися на платоспроможних клієнтів.

4. Налагодження управлінської системи на підприємстві. Це повинне дати змогу ефективніше розпоряджатися наявними ресурсами, здійснювати планування зорієнтоване на отримання позитивних фінансових результатів, зменшити невиправдані витрати та збільшити розмір прибутку.

Значущу роль у системі управління фінансовими результатами має відігравати підсистема контролю. Вона дозволяє вчасно виявляти й координувати зміни й відхилення від запланованих показників, знаходити причини таких тенденцій, опрацьовувати напрямки вдосконалення обліку витрат на підприємстві й у загалом визначати відповідність стратегічних цілей розвитку підприємства. Дана система повинна знаходити внутрішньогосподарські резерви покращення використання виробничих та фінансових ресурсів, забезпечувати оперативне маневрування ними з метою максимізації фінансового результату.

Отже, на теперішньому етапі діяльності підприємств ключову роль відіграє система управління формуванням прибутку. Саме завдяки злагодженій роботі якої досягається максимально передбачуваний позитивний результат, а також формуються необхідні фінансові ресурси для підтримання результативної діяльності підприємства.

3.2. Управління факторами впливу на формування та розподіл прибутку підприємства

Щоб в державі забезпечувався стабільний розвиток економіки необхідно вирішити ряд важливих проблем, серед яких є підвищення продуктивності використання прибутку підприємства. Використання прибутку в дещо важких

економічних умовах є не зовсім ефективним на сьогочасному етапі розвитку економіки, що спричиняє втрату підприємством фінансової стабільності. Зростання ефективності використання прибутку є цільовим завданням кожного підприємства.

Для дієвого використання прибутку підприємства необхідно покращити і розвивати наявні, а також розробляти нові методичні підходи, які враховуватимуть економічну ситуацію в Україні. Ефективне використання прибутку – це ефективне використання наявних грошових коштів підприємства. Саме це є головним завданням фінансових менеджерів, які вирішують проблеми у формі фінансового планування діяльності підприємства[25, с. 282].

Проте, ефективність використання прибутку проявляється не лише в одержанні максимальної вигоди від нього, але і в правильному його розподілі, що сприятиме отриманню максимального результату від використання оптимального співвідношення ресурсів. Фінансовий стан підприємства напряму залежить від ефективності його роботи.

Політика у частині управління розподілом прибутку включає управління своєчасною сплатою податкових та оптимізацію пропорцій розподілу прибутку на частини, які капіталізуються та ті які споживаються [48, с. 425]. Як уже раніше описувалось, розпоряджатись своїм чистим прибутком, підприємство має право на свій розсуд. Все частіше трапляється практика залишення прибутку у статусі нерозподіленого, та все рідше прибуток розподіляється на виплати дивідендів та соціальні заходи.

Виділяють численні шляхи розподілу прибутку, серед яких такі, що зображені на рис. 3.4:

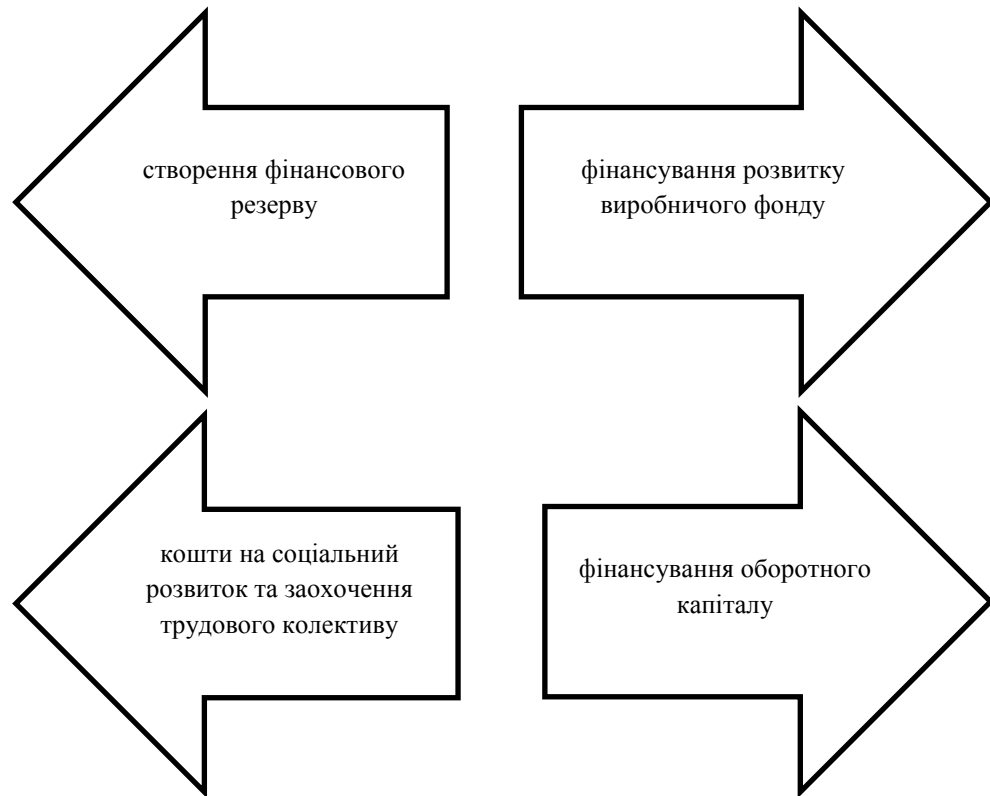

Рис. 3.4. Модель оптимізації діяльності підприємства

*Складено автором самостійно

Розподілення прибутку має враховувати процес формування векторів наступного використання залежно від мети і завдань розвитку організації. Також необхідним є врахування стану ринку конкуренції, що може продиктовувати потребу конструктивного розширення і відновлення виробничого потенціалу установи. У відповідності до цього визначається масштаб відрахувань від прибутку у фонди виробничого розвитку, ресурси яких призначені для фінансування капітальних вкладень, збільшення оборотних коштів, забезпечення науково-дослідної діяльності, упровадження нових технологій, переходу до прогресивних методів праці та ін. [41, с.170].

Передовою умовою вдосконалення механізму використання прибутку підприємства є розрахунок в потребі прибутку. Економічне обґрунтування чого реалізується на основі детального планування окремих напрямків використання коштів для досягнення стратегічних цілей діяльності

підприємства, а також він повинен бути підкріплений реальними здатностями підприємства щодо отримання потрібної суми прибутку [31, с. 346].

Визначним напрямком стратегічного планування діяльності є врахування усіх чинників та аспектів наступного розвитку підприємства для повного і обґрунтованого вирахування величини прибутку та забезпечення очікуваного рівня прибутковості.

При розподілі прибутку необхідно встановити обґрунтовані пріоритети розподілу з урахуванням обмеженості ресурсів та визначити конкретні цілі, для досягнення яких будуть мобілізуватися ресурси підприємства.

Щоб підвести систему формування прибутку підприємства та економічного обґрунтування його потреби до бажаного рівня доцільно здійснювати планування його розподілу у такому порядку як зображений на рис. 3.5.

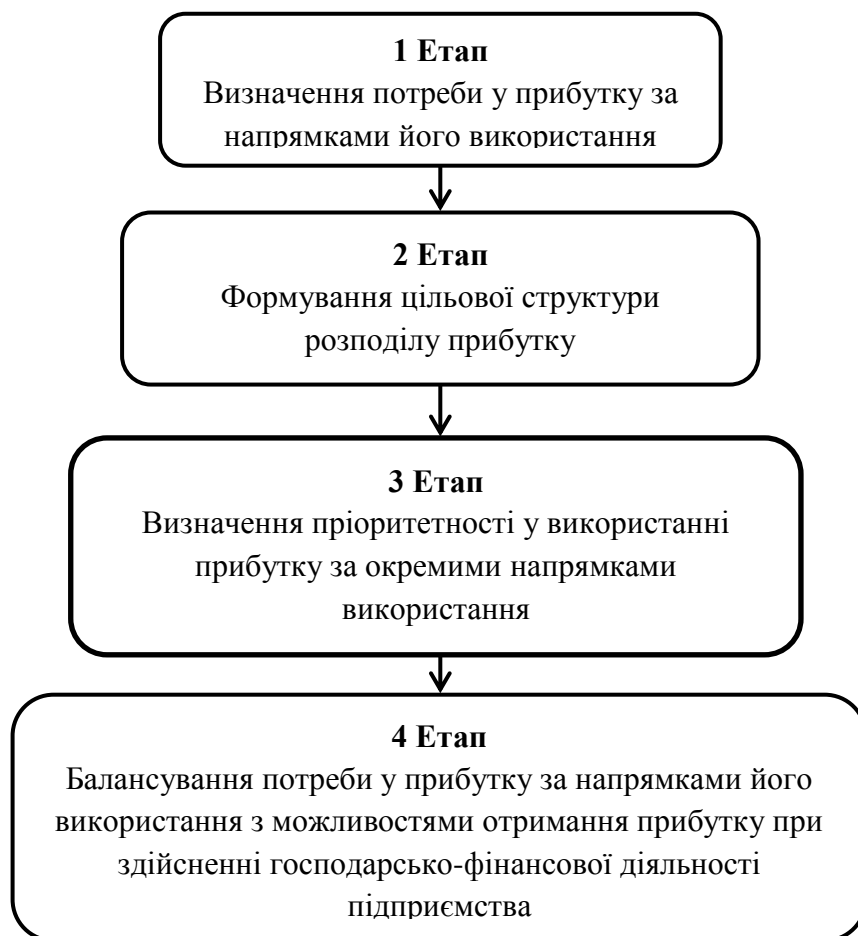

Рис. 3.5. Етапи планування розподілу прибутку [44, с. 284].

Ринкова економіка України ставить механізм розподілу прибутку в велике значення, адже у ньому показується ефективність господарської діяльності, від нього залежить дієвість господарської самостійності й самофінансування підприємств. Від вдосконалення форм і методів розподілу прибутку на пряму залежить зацікавленість підприємств та окремих працівників у постійному підвищенні ефективності діяльності та збудутті покращених кінцевих фінансових результатів.

У економічній та фінансовій діяльності підприємства першочергове значення надається розподілу та використанню отриманого прибутку, який слугує засобом задоволення економічних потреб власників та джерелом фінансування різноманітних потреб.

Прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства після сплати всіх зобов'язань, використовується згідно зі статутними документами підприємства та зі згоди трудового колективу. Відповідно до ключових напрямів використання даний прибуток може бути використаний:

- на розподілений прибуток, що йде на виплату матеріального заохочення та дивідендів, на благодійний фонд, тобто він виходить за межі підприємства;
- на нерозподілений прибуток, який залишається в управлінні підприємства та використовується для його власних потреб, а саме на виробничий, соціальний та інші фонди [21, с. 245-247].

Головною ціллю планування прибутку є здійснення оптимізації пропорцій між розподіленим та нерозподіленим прибутком. Частка кожного з них встановлюється на підприємстві колегіально, а також враховуються всі позитивні та негативні сторони діяльності підприємства, таким чином створюючи певний оптимальний варіант.

Основні шляхи використання прибутку залежать від потреб самого господарюючого суб'єкта. А потреби в свою чергу базуються на ефективності його діяльності.

У зростанні розміру прибутку та високій рентабельності зацікавлені і підприємство, і держава. З одного боку він є прямим джерелом виробничого і соціального розвитку підприємства, а з іншого – частина прибутку виплачується у вигляді податкових зобов'язань, що забезпечує постійні грошові надходження до державного бюджету. Саме тому, плануюючи напрями використання прибутку, важливо вибрати найкращі варіанти, витрати повинні бути не найнижчими, а оптимальними.

На нашу думку, для оптимізації цільової структури використання прибутку ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА», доречно:

- передбачити пріоритетні напрями використання прибутку підприємства, що дали б поштовх для подальшого розвитку та покращення фінансових результатів діяльності;

- проробити оптимізацію коштів, яка спрямована на фонд споживання, зокрема навідрахуванні на матеріальне заохочення працівників, що сприятиме підвищенню продуктивності їхньої праці, а також соціальному розвитку підприємства;

- здійснити розрахунок оптимальної величини резервного фонду та направити кошти на забезпечення його збільшення;

- виконати оптимізацію коштів, що спрямовуються в інші цільові фонди;

- реалізувати такі умови діяльності підприємства, при яких прибуток не буде використовуватись для сплати підприємством штрафних санкцій;

- скласти детальний план використання та розподілу прибутку підприємства з визначеними датами та конкретним кошторисом;

- забезпечити контроль за виконанням поставлених завдань щодо використання та розподілу прибутку;

- Розібрати показники отриманих прибутків у звітному періоді та виявити резерви, що можуть сприяти максимізації прибутку, а також плануванню формуванню, розподілу та використанню прибутку у наступних.

У перспективі ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» планує використовувати прибуток на:

- матеріальне заохочення працівників (додаткове заохочення за ріст об'ємів продаж, зниження витрат);
- удосконалення виробничого фонду (розширення сфери діяльності, розширення торговельних площ;
- формування та підтримку іміджу підприємства;
- рекламну діяльність;
- створення ефективних форм розрахунку за товари,
- розширення бази постачальників, укладання нових контрактів.

Оптимізація системи управління прибутковістю на ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» має допомогти вирішити такі завдання:

1. забезпечення максимізації прибутку, що сформований відповідно до ресурсного потенціалу підприємства та ринкової кон'юктури;
2. забезпечення додержання оптимальних пропорцій між рівнем прибутку та допустимим рівнем ризику;
3. забезпечення високої якості прибутку;
4. забезпечення виплат доходів на інвестований капітал власникам підприємства;
5. забезпечення формування необхідного обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до цілей розвитку підприємства;
6. забезпечення постійного зростання ринкової вартості підприємства;
7. забезпечення ефективності участі персоналу у формуванні прибутку.

Тобто , з метою підвищення результативної діяльності підприємства та його стратегічного розвитку у перспективі виникає потрібність у розробці стратегії управління підприємством скоординованої на покращення механізму формування та використання прибутку. ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» проводить багато роботи щодо оптимізації використання прибутку, проте на досягнутому не потрібно зупинятись. Необхідно моніторити ринок, потреби та бажання споживачів, вдосконалювати методи торгівлі, умови праці та відпочинку працівників.

Висновки до розділу 3

На основі дослідження векторів формування та використання прибутку доречно зробити наступні висновки.

1. В конкурентному середовищі суб'єкти господарювання мають постійно покращувати свою діяльність та змальовувати шляхи найбільш ефективного та оптимального розподілу прибутку. Для максимізації розміру прибутку підприємствам важливо забезпечувати зростання обсягів їхньої діяльності, проводити ефективне управління витратами, підвищувати ефективність використання матеріально-технічної бази, оптимізувати склад та структуру обігових коштів, підвищувати продуктивність праці та системи управління.
2. Вірно складена політика управління прибутком дає можливість для підприємства окреслити раціональні напрями його використання і виявити оптимальний рівень рентабельності фінансових вкладень. Формування оптимального розміру прибутку підприємства включає розробку такої структури джерел отримання прибутку, яка опирається на цілі та критерії оптимізації.
3. Формування оптимального розміру прибутку підприємства включає розробку такої структури джерел отримання прибутку, яка опирається на цілі та критерії оптимізації. Для покращення системи формування прибутку на ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» доцільно звернути увагу на наступні пропозиції: зменшити собівартість продукції, збільшити рівень продаж, зменшити частку дебіторської заборгованості, налагодити систему управління на підприємстві.
4. Споживання прибутку ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» спрямовується на розширення сфери діяльності, матеріального заохочення працівників, рекламну діяльність та підтримку іміджу підприємства.

ВИСНОВКИ

На основі дослідження теоретико-методичних засад та опрацювання практичних рекомендацій щодо активізації діяльності підприємств України можна зробити такі висновки.

Прибуток є економічно важливою категорією, узагальнюючим показником успішної діяльності підприємства. Прибуток, який є кінцевим результатом господарської діяльності підприємства, що у своєму вираженні вказує на перевищення доходів у звітному періоді на понесеними витратами, характеризує не лише роботу підприємства за певний період, а й вплив соціально-економічної ситуації на нього. Підоснова прибутку повністю розкривається через виконання ним ряду важливих функцій, серед яких можливість якісно оцінити результат роботи підприємства за певний проміжок часу, тобто зіставляючи фінансові дані та обраховуючи прибуток, власники підприємств можуть прийняти рішення, які стосуватимуться подальшої роботи; можливість сформувати власні джерела фінансування, а саме частина нерозподіленого прибутку може використовуватись на створення фонду виробничого стимулювання, що дасть змогу впровадити нові види технологій, закупити нові зразки продукції, тощо, а також нерозподілений прибуток може покривати майбутні зобов'язання, на які в ході звичайної діяльності ресурсів не вистарчає; стимулювати працівників проводити діяльність для збільшення позитивного кінцевого фінансового результату, аргументації цієї функції доволі проста: кожна людина отримати дохід, чим більшим він буде – тим більше зрост продуктивність праці, відповідно заохочуючи працівників, можливо виробити у них бажання підвищити якість виконуваної роботи та добробуту організації загалом. Прибуток є вагомим стимулом подальшої діяльності господарюючого суб'єкта, кожен керівник чи власник зацікавлений в його

отриманні, адже створення підприємства в першу чергу передбачає отримання вигоди .

Абсолютно будь-яка господарська діяльність не може бути націлена на перспективу, якщо її фінансовий результат не буде додатнім та не буде характеризуватись позитивним рухом зростання. Отримуючи збитки, організації з теоретичної точки зору можуть існувати, проте не покриття зобов'язань рано чи пізно може призвести до банкрутства. Саме тому, кожен керівник має приділяти достатню увагу на зосередженні в обсягах отриманого прибутку та показниках прибутковості підприємства. Тому саме ця тема є актуальною, адже отриманий прибуток дозволяє розвиватись фірмі в майбутньому та нарощувати власний капітал.

Формування прибутку відбувається шляхом калькулювання всіх витрат і доходів та знаходження різниці між ними. Прорахунок фінансового результату передбачає послідовність певних дій, серед яких обчислення чистого доходу від реалізації товарів, робіт чи послуг, розрахунок валового прибутку, обчислення прибутку (збитку) від операційної діяльності. Кожного звітного періоду відділ бухгалтерії установи зіставляє дані в електронних системах та виводить фінансовий результат діяльності, який згодом знаходить своє відображення у фінансовій звітності, користувачами якої є керівники, державні структури, банки та інші.

Формування прибутку проводиться під впливом певних чинників, які мають як позитивне значення так і негативне, є важливим вчасно на них реагувати. Серед актуальних чинників можемо виділити економічну ситуацію в середині країни та в окремому регіоні провадження діяльності. Такий вплив передбачений тим, що багато підприємств на пряму залежать від нормативного регулювання своєї діяльності та змін кон'юктури ринку.

Розподіл прибутку загалом ж проводиться у два напрями, перший з яких це обов'язкові відрахування до бюджету, інший – власні потреби підприємства, створення різноманітних фондів, виплата дивідендів, та ін. На сьогоднішній час нормативно передбачено обов'язкову сплату податку з прибутку у розмірі

вісімнадцяти відсотків, окрім винятків. Право розпоряджатись вже чистим прибутком підприємство має самостійно. В ході цього виникають поняття розподіленого та нерозподіленого прибутку. Розподілений прибуток є тією частиною прибутку, яка вже розподілена та є не використаною в господарській діяльності. Часом власники компаній відмовляються від виплати дивідендів, спрямовуючи ресурси до нерозподіленого прибутку, який характеризується сумою, яка залишилась після сплати податку та можливої виплати дивідендів. Нерозподілений прибуток має цільову та нецільову частини. Перша відповідно проявляється у меті призначення: для стимулювання розвитку підприємства, покриття цільових заходів, тощо. Друга частина не має конкретного призначення та може бути використана в майбутньому на загальні потреби. Зазвичай розподіл прибутку проходить лише етап оподаткування та майбутнє забезпечення фінансування як поточної діяльності, так і впровадження нової.

Сучасний стан економіки держави змушує населення здійснювати альтернативні пошуки заробітку, а саме через створення власного бізнесу. Доведено, що кількість суб'єктів господарювання в Україні має тенденцію до зростання. Так станом на кінець 2020 року їх кількість становила 1,9 млн. Будь-яка професійна діяльність є націлена на отриманні прибутку, відтак діючі підприємства показують зростання показнику чистий прибуток усвоїх галузях. Так, у 2018 р. суб'єктами господарювання України було отримано 288 305,5 млн. грн. прибутку, у 2019 р. – 523 779,0 млн. грн., у 2020 р. – 68 054,9 млн. грн. В загальному прибутки були отримані за рахунок збільшення обсягів реалізованої продукції, товарів та послуг, у 2019 році обсяг реалізації становив 10 524 112,7 грн., що на 557 308,3 грн. більше ніж у 2018 році, у 2020 році – 11 062 297 грн., тобто збільшення ще на 538 184,3 грн.

Впродовж аналізованих періодів окремі підприємства України отримували збиток від своєї діяльності. Так у 2018 році було отримано збитків на суму 317 401,2 грн., у 2019 році 268 310,2, у 2020 році – 545 403,4 грн. З'ясовано, що показник мав тенденцію до зменшення у 2019 році, проте 2020 році знову відбулось збільшення. Це означає, що підприємства проводять ефективну

стратегію функціонування, що забезпечує ефективність управління, націленого на отримання прибутку та під впливом різних факторів не можуть вчасно зреагувати на негативні прояви в діяльності.

Окремо досліджено діяльність ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА», яка заснована на специфіці оптової торгівлі товарами, що забезпечують більшу частину доходу, а також торгівлі іншими товарами. Підприємство працює на ринку вже більше п'ятироків, проте лише останнім часом показує позитивні фінансові результати. Прибуток підприємства коливається від збитку у розмірі 50,6 тис. грн., до прибутку у розмірі 5,7 тис. грн. у 2019 році, та у 2020 до значного зростання – 742,6 тис. грн. Така ситуація, що свідчить про наявні позитивні зміни.

Рівень витрат від операційної діяльності ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» має тенденцію до зростання, адже у 2019 р. вони зросли на 160,3 тис. грн. порівнюючи з 2018 р., а у 2020 р. на 2840,2 тис. грн. порівнюючи з 2019 р. Таке зростання можемо аргументувати тим, що товариство з кожним роком збільшує обороти своєї діяльності, відповідно і зростають витрати. Доцільним для підприємства є перегляд статей власних витрат та їхнє зменшення. Про проблеми підприємства зі своїми контрагентами свідчить збільшення дебіторської заборгованості та майже нульові показники рентабельності продаж. Збільшення кредиторської заборгованості вказує на можливу неспроможність підприємства самостійно справлятися зі своїми витратами та необхідність залучати кошти з інших джерел. Такі негативні прояви в діяльності підприємства в перспективі можуть викликати кризові ситуації, щоб уникнути такого варіанту доречно впроваджувати більш ефективну політику управління доходами та витратами.

Оптимізація прибутку для підприємств є ключовим елементом його господарської діяльності. В умовах ринкової економіки нагальною є необхідність вдосконалення діяльності господарюючих суб'єктів та визначення шляхів найбільш ефективного та оптимального розподілу прибутку.

Для максимізації розміру прибутку підприємствам потрібно забезпечувати зростання обсягів власної діяльності, провадити ефективне управління витратами, підвищувати ефективність використання матеріально-технічної бази, оптимізувати склад та структуру обігових коштів, підвищувати продуктивність праці та системи управління. Це все може дати змогу сформуванню правильної політики управління прибутком, яка передбачає політику формування оптимального розміру прибутку та політику правильного його розподілу та використання.

Поряд з бажанням збільшити прибуток виникає бажання у зменшенні прибутку до оподаткування, за рахунок збільшення витратної частини. Для того, щоб зменшити податкові зобов'язання з податку на прибуток оптимізується переважно бухгалтерський облік. Шляхи оптимізації є різні, серед них уцінка запасів, що дозволяє зменшити первісно очікувану суму економічної вигоди; зміна параметрів амортизації; відстрочення відображення доходів та інші.

ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» проводить політику по максимізації розміру прибутку. Для більш ефективного використання прибутку на ТОВ «АКОРД-УКРАЇНА» пропонуємо здійснювати заходи матеріального заохочення працівників; удосконалювати виробничий фонд; створювати ефективні форми розрахунку за товари; проводити ефективну рекламну діяльність та підтримувати імідж. Це дасть змогу розробити стратегію управління підприємством, спрямовану на вдосконалення механізму формування та використання прибутку. Підприємству доцільно систематично здійснювати аналіз ринку, потреби та бажання споживачів, вдосконалювати методи торгівлі, умови праці та відпочинку працівників.

Адже, прибуток є найважливішим показником ділової активності організації. Саме він характеризує конкурентноспроможність підприємства та його можливості в діловому середовищі, гарантуючи ефективну реалізацію економічних інтересів усіх учасників господарської діяльності, самого підприємства, його партнерів та держави загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств: навч. посіб. для самот. вивчення дисципліни 2-ге вид., випр. та доп. Київ : Знання-Прес, 2006. 287 с.
2. Алексеєнко Л. М. Економічний тлумачний словник: власність, приватизація, ринок цінних паперів. Тернопіль: Астон, 2003. 672 с.
3. Багмут Й. А, Шморгун П. М. Видання творів К. Маркса і Ф. Енгельса на Україні. 2-ге вид., перероб. та доп. Харків: Ред.вид. від. кн. палати УРСР, 1965. 255 с.
4. Багрій П. І, Дорогунцов С. І. Економічний словник. Київ, 1973. 621 с.
5. Бандурка О. М. Фінансова діяльність підприємств: навч. посіб. Київ: Либідь, 2013. 384 с.
6. Бержанір І. А. Рентабельність як основний показник оцінки діяльності підприємства. Вісник ХНДАУ. 2015. № 1. С. 261–265.
7. Біла О. Г. Фінанси підприємств : навч. посіб. Львів: Магнолія, 2009. 383 с.
8. Білик В. О., Саблук П. Т. Економічна теорія : навч. посіб. 4-те вид., перероб. та доп. Київ : ННЦ ІАЕ, 2004. 560 с.
9. Бланк І. А. Основи фінансового менеджменту: навч. посіб. Київ: НІКА-ЦЕНТР, 2013. 723 с.
10. Бойко Є. М. Сучасний стан та проблеми процесу формування фінансових ресурсів підприємства в Україні. Молодий вчений. 2016. № 5. С. 15-16.

11. Болюх М. А., Бурчевський В. З., Горбаток М. І. Економічний аналіз: навч. посібник / за ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченко. Київ : КНЕУ, 2014. 540 с.
12. Буряковський В. В. Фінанси підприємств : навч. посіб. Дніпропетровськ : Пороги, 2006. 246 с.
13. Буфатіна І. В. Особливості обліку витрат за Національними стандартами. Все про бухгалтерський облік. 2011. -№ 14. С. 27.
14. Вудвуд В. В. Проблеми функціонування та забезпечення прибуткової діяльності суб'єктів підприємництва молочної промисловості. Формування ринкової економіки в Україні. Київ. 2011. № 23. С. 121-122.
15. Вудвуд В. В. Фінансовий механізм забезпечення прибуткової діяльності підприємства: автореф. дис. кан.екон.наук: 08.00.08. Київ : ЛНУ, 2011. 20 с.
16. Гайдаржинська О. М., Бондаренко О. М., Івченко М. Ю. Порядок формування та використання прибутку підприємства в бухгалтерському обліку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. Випуск 21. С. 38-41.
17. Гальчинський А. С., Єщенко П. С., Палкін Ю. І. Основи економічних знань: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Вища школа, 2002. 543 с.
18. Ганжа Ю. В. Міжнародна практика факторного аналізу прибутку підприємства. Економіка & держава. 2007. №4. С. 35-36.
19. Гетьман О. О., Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге видання. Київ.: Центр учбової літератури, 2010. 313 с.
20. Глен А. Велш, Деніел Г. Шорт Основи фінансового обліку: підручник. Остин: ТУ, 2000. 452 с.
21. Гриньова В. М. Фінанси підприємств :навч. посіб. Харків: ХДЕУ, 2001. 424 с.
22. Грідчіна М. В., Захожай В. Б. Фінанси (теоретичні основи): навч. посіб. Київ : МАУП, 2004. 312 с.

23. Гуменюк В. С., Єпіфанова І. Ю. Методика оцінювання прибутковості підприємства. 2017. №12. С.251-254.
24. Жадько К. С. Теоретико-методичні підходи до формування прибутку підприємства і шляхи його збільшення. Молодий вчений. 2016. №10. С. 373-376.
25. Жмайлова О. Г., Бабицька О. О., Данько Ю. І., Слюсарева Л. В. Організаційно-економічні основи управління прибутком сільськогосподарських підприємств: монографія. Суми: СНАУ, 2014. 408 с.
26. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік: основи теорії та практики: навч. посіб. 3-тє вид., перероб. та доп. Київ.: Знання, КОО, 2004. 377 с.
27. Загородній А. Г. Фінансовий словник. 4-те вид., випр. та доп. Київ : Т-во «Знання», КОО; 2015. 566 с.
28. Іванілов О. С. Економіка підприємства : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 728 с.
29. Івахненко В. М. Курс економічного аналізу: навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2002. 256 с.
30. Ільчук М. М. Підприємницька діяльність та агробізнес. Київ : Вища освіта, 2006. 543 с.
31. Качтарик Я. Д. Ефективність формування фінансових ресурсів підприємства. Фінанси України. 2014. №10. С. 138-140.
32. Коваленко Л. О., Ремньова Л. М. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : Знання, 2005. 485 с.
33. Кравченко О. О. Оптимізація розподілу та використання прибутку підприємств : зб. наук. праць ДЕТУТ, серія «Економіка і управління», Вип. 32. Київ: ДЕТУТ, 2015. С. 253–260.
34. Кудренко Н. В., Маслюченко Д. І. Формування і розподіл прибутку. Глобальні та національні проблеми економіки. 2017. Випуск 20. С. 982-985.
35. Лойко В.В. Шляхи збільшення обсягу прибутку та підвищення дієвості управління прибутком промислового підприємства в сучасних умовах господарювання. Міжнародний науковий журнал. 2015. № 7. С. 68-71.

36. Майборода О. Е., Сукрушева А. О., Кулиш Е. В. Теоретична сутність категорії «прибуток підприємства». Економіка та управління. 2017. № 10. С. 310-313.
37. Максимова В. Ф., Артюх О. В. М 17 Облік у системі оподаткування: Навч. посібник – Одеса: ОНЕУ, ротاپринт, 2013. – 267 с
38. Михайлова Н. В. Дискусійні підходи до розподілу прибутку. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2014. № 2(64). С. 59-63.
39. Міщенко К. Прибуток підприємства та шляхи його підвищення. Інтернаука. 2017. №2. С.105-107.
40. Мочерний С. В. Економічна енциклопедія. Київ : Видавничий центр «Академія», 2000. 864 с.
41. Нагрецькіс А. Ю. Управління прибутком підприємства. Ефективна економіка. 2017. № 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5452>
42. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. 2013. № 19. 97 с.
43. Николишин С. Є. Прибуток підприємства та управління ним. Young Scientist. 2017. №2. С. 299-303.
44. Ногіна С. Шляхи вдосконалення формування та розподілу прибутку : збірник наукових праць. Тернопіль. 2011. С. 283-285.
45. Осовська Г. В. Економічний словник. Київ : Кондор, 2007. 358 с.
46. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
47. Пігуль Н. Г. Управління прибутком підприємства . Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник наукових праць. Суми: УАБС НБУ, 2010. Вип. 28. С. 79-85.
48. Поддерьогін А. М. Фінанси підприємств : підручник. Київ : КНЕУ, 2011. 552 с.

49. Покропивний С. Ф. Економіка підприємства: підручник. Київ : КНЕУ, 2008. 528 с.
50. Предборський В. А. Економічна теорія: підручник. Київ : Кондор, 2007. 492 с.
51. Приказюк О. В. Оптимізація розподілу та використання прибутку в сільськогосподарських підприємствах. Міжнародний збірник наукових праць. 2016. Випуск 3(9). С. 166-171.
52. Родіонова В. М., Федотова М. А. Фінансова стійкість підприємства в умовах інфляції. Фінанси і статистика. 2011. С. 98.
53. Рязанцева В. В. Аналіз формування та використання прибутку підприємства. Статистика України. 2007. №1. С. 40-43.
54. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. Київ : Знання, 2004. 302 с.
55. Семенов Г. А. Економіка підприємства : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2014. 324 с.
56. Смолінська С. Д., Мельник Н. П. Шляхи та резерви збільшення прибутку підприємства в умовах економічної кризи. Young Scientist. 2018. №1. С. 987-989.
57. Соколова Е. А. Проблеми управління прибутком :зб. наук. пр. Державного економіко-технологічного університету транспорту. 2015. № 32. С. 310-320.
58. Тульчинська С. О., Ткаченко Т. П., Скоробогатий О. І. Основи управління прибутком підприємства. Ефективна економіка. 2018.
59. Тютюнник В. В. Факторний аналіз прибутку. Довідник Економіста . 2010. № 10. – С. 35- 42.
60. Шляга О. В. Прибуток та рентабельність як показники ефективності виробництва. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2014. №8. С.75-81.

61. Юнін О. С., Круглова О. О., Савельєва М. О. та ін. Фінансово-економічний словник : словник-довідник. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2018. 164 с.